

Budget och verksamhetsplan 2022 - 2024

HERRLJUNGA KOMMUN

DIARIENUMMER: KS 9/2021 942
FASTSTÄLLD/INSTANS: KF 2021-11-23

VERSION:

SENAST REVIDERAD:

GILTIG TILL:

DOKUMENTANSVAR: Ekonomichef

Innehållsförteckning

Inledning	4
Kommunstyrelsens ordförande har ordet	4
Förvaltningsberättelse	6
Samhällsekonomisk utveckling.....	6
Befolkningsutveckling.....	8
Utveckling i åldersgrupper	8
Planeringsförutsättningar.....	9
Vision och övergripande mål	11
Ekonomisk analys.....	13
Ekonomisk budget.....	18
Resultaträkning.....	18
Balansräkning.....	19
Kassaflödesanalys	20
Investeringsbudget.....	21
Nämndernas kommunbidrag	23
Gemensamma kostnader/intäkter	24
Nämndernas verksamhet	25
Kommunfullmäktige, valnämnd, revision och krisledningsnämnd.....	25
Kommunstyrelsen.....	26
Bildningsnämnd.....	31
Socialnämnd	37
Teknisk nämnd	43
Bygg och miljönämnd	47
Bilaga 1	52

Inledning

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Herrljunga kommun är en fantastisk kommun och ett bra ställe att bo i. Så har jag börjat mina inledningsord i flera år. Jag hittar inget bättre. Att bo och verka här måste var det bästa. Men inget är så bra så det inte kan bli bättre, det är min ledstjärna.

Vår vision är att växa och bli fler, detta gör vi genom det arbetet som vi påbörjat, och som vi vill se resultat av under de år vi har framför oss. Vi hoppas och tror att de som söker någonstans att bosätta sig och de som redan bor här ser fördelarna med vår

kommun. Cirkeln runt Göteborgsregionen växer i en rasande fart och vi ser att fastighetspriserna även i vår kommun har ökat. Detta är en faktor som gör det lättare för den som vill bygga nytt på någon av våra fina tomter.

Att utvecklas är enda vägen för att inte avvecklas. Intresset från externa exploatörer har ökat och efterfrågan på områden likaså vilket är glädjande att se. Vårt eget bostadsbolag har planer på trygghetsboende, vilket jag ser som en möjlighet att skapa flyttkedjor vilket gör det enklare för unga familjer att finna en lämplig bostad samtidigt som vi kan erbjuda de äldre ett tryggt och enkelt boende. Mark behöver därför planläggas för att möjliggöra bebyggelse för både bostäder och verksamheter. verksamhetsmark måste fram för att möjliggöra för verksamheter och industrier som ser Herrljunga kommun som en bra plats att leva och verka i.

Västrastambanans betydelse för de som önskar pendla är av oerhört stor betydelse. Samarbetet med ett flertal kommuner både norr och söder kring Västrastambanan har tagit fart ordentligt.

Tryggheten behöver stärkas i vårt samhälle, därför har ett våldpreventivt arbete påbörjats vilket kommer att sträcka sig över flera år då detta är en investering på lång sikt som kommer kräva uthållighet och samverkan i hela kommunen.

Projektet Caterpillar, uppgradering och utbyte av kommunens it-plattform, är nu slutfört. Vi går nu in i nästa fas kring digitalisering och välfärdsteknik vilket är en viktig del av vår utveckling och en förutsättning för att vi skall klara kommunens grunduppdrag; att ge en god service till våra kommuninnevånare.

Kommunstyrelsens ordförande Gunnar Andersson

Att leta samarbetsparter ser jag som en viktig del i arbetet för en liten kommun. Vi har idag ett gott och etablerat samarbete med Vårgårda vilket borde kunna utökas men vi ser oss också om efter andra möjligheter.

Som kommunstyrelsens ordförande ser jag fram mot ett nytt spännande år fyllt av utmaningar och möjligheter. Jag vet att alla våra lojala och engagerade medarbetare arbetar för att vi skall ha en god service idag och i framtiden, och fortsätta utvecklas.

Det känns tryggt

Gunnar Andersson (M)

Kommunstyrelsens ordförande

Förvaltningsberättelse

Samhällsekonomisk utveckling

Innehållet i detta avsnitt är hämtat från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) cirkulär 21:35 daterat 2021-09-30

Prognos för konjunkturutveckling

En förutsättning för att återkomma till normalkonjunktur är att den tillväxt som gått förlorad i spåren av covid-19 pandemin tas igen under 2021 och 2022. Prognosen från SKR visar på fortsatt återhämtning efter konjunktursvackan som orsakades av pandemin. Återhämtning är starkare jämfört med vad tidigare prognoser från SKR visat vilket till stor del beror på höjd prognos för sysselsättningen. SKR tar hänsyn till regeringens budgetproposition vilket innebär en viss osäkerhet i prognosen.

Utsikterna för såväl konjunkturen som det kommunala skatteunderlaget är mer positiva även om det råder ovisshet om pandemins fortsatta utveckling. Skillnaden mellan potentiell BNP och faktisk BNP är fortfarande negativt 2021 vilket indikerar fortsatt lågkonjunktur. Liksom tidigare antas ekonomin nå normalkonjunktur under andra halvan av 2023.

Återhämtningen i antalet sysselsatta är relativt sett svagare än återhämtningen för BNP. Högre efterfrågan på arbetskraft kommer att minska andelen arbetslösa under kommande år, även om bedömningen är att arbetslösheten under flera år kommer att ligga högre än före krisen. Den relativa arbetslösheten bedöms ligga på 8,5 procent under 2022 för att sedan sjunka till 7,8 procent till år 2024. Under andra halvan av 2023 antas timgapet vara slutet; det vill säga gapet mellan faktiskt antal arbetade timmar och den beräknade timpotentialen. Potentialen för antalet arbetade timmar beräknas från demografin och är en bedömning av jämviktsnivåer för antalet sysselsatta samt medelarbetstiden, i ett läge då varken hög- eller lågkonjunktur råder.

Procentuell förändring om inte annat anges	2020	2021	2022	2023	2024	2025
BNP*	-2,9	4,3	3,6	1,6	1,4	1,8
Sysselsättning, timmar*	-3,8	2,2	2,8	1,2	0,7	0,8
Relativ arbetslöshet, procent**	8,8	9,0	8,5	8,1	7,8	7,5
Timlön, Nationalräkenskaperna	4,9	2,5	1,6	2,5	2,6	3,0
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	2,1	2,9	2,5	2,5	2,6	3,0
Inflation, KPIF	0,5	2,2	2,1	1,8	2,0	2,0
Inflation, KPI	0,5	1,9	2,1	1,9	2,3	2,4
Befolkning, 15–74 år	0,4	0,0	0,2	0,3	0,3	0,4

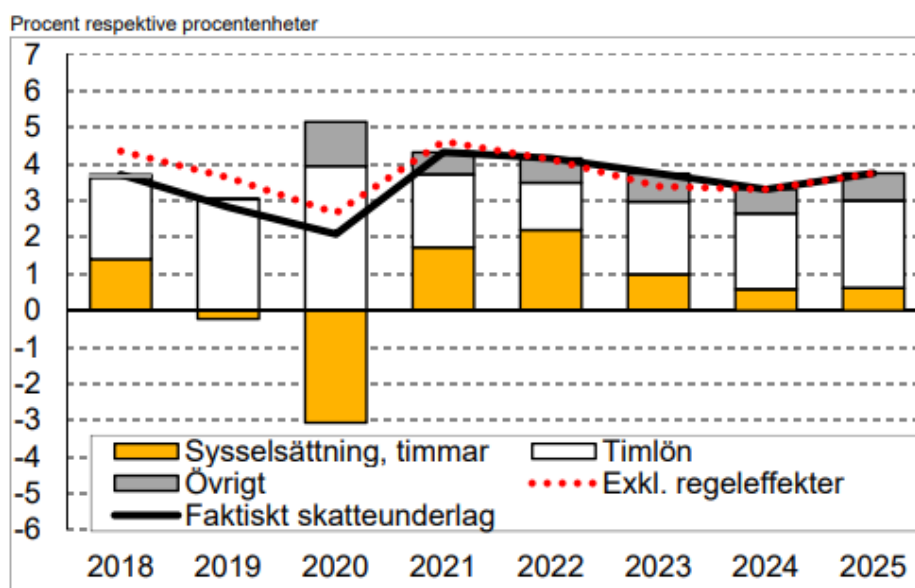
Källa Sveriges Kommuner och Regioner

Högre ökningstakt för skatteunderlaget 2021 och 2022

Skatteunderlagets utveckling ser ut att bli starkare till följd av den högre tillväxten för BNP och arbetade timmar. För åren 2021 och 2022 är den prognostiserade ökningen av skatteunderlaget i genomsnitt drygt 4 procent per år. Såväl för den svenska konjunkturen, som för det kommunala skatteunderlaget, är det inkomsterna som är den viktigaste bedömningspunkten. Högre prognos för sysselsättningen ger en högre lönesumma och SKR bedömer att det främst är lönesumman som driver uppgången. På medellång sikt blir arbetsmarknaden mer stram vilket ger snabbare löneökningar framöver. Utbudet i ekonomin sätter gränserna för tillväxten och arbetskraftens storlek. För åren 2023–2025 ökar det underliggande skatteunderlaget med 3,5 procent i genomsnitt. Trendtillväxten de 10 senaste åren för det underliggande skatteunderlaget är 4,0 procent i genomsnitt.

Skatteunderlaget bromsade in under 2020 till följd av pandemin. Information om beskattningsbara inkomster tyder på att skatteunderlaget det året ökade något mer än under finanskrisen som drabbade ekonomin under 2009 och 2010. Effekterna mildrades av de krisåtgärder som infördes. Att inkomster från arbetslöshetsersättning och sjukpenning ökade mycket kraftigt kompenserade delvis den svaga lönesumman, i hög grad till följd av tillfälliga åtgärder som beslutats för att mildra effekterna av pandemin.

Diagrammet nedan visar skatteunderlagstillväxt och dess komponenter och är hämtad från SKR:s cirkulär 21:35

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner

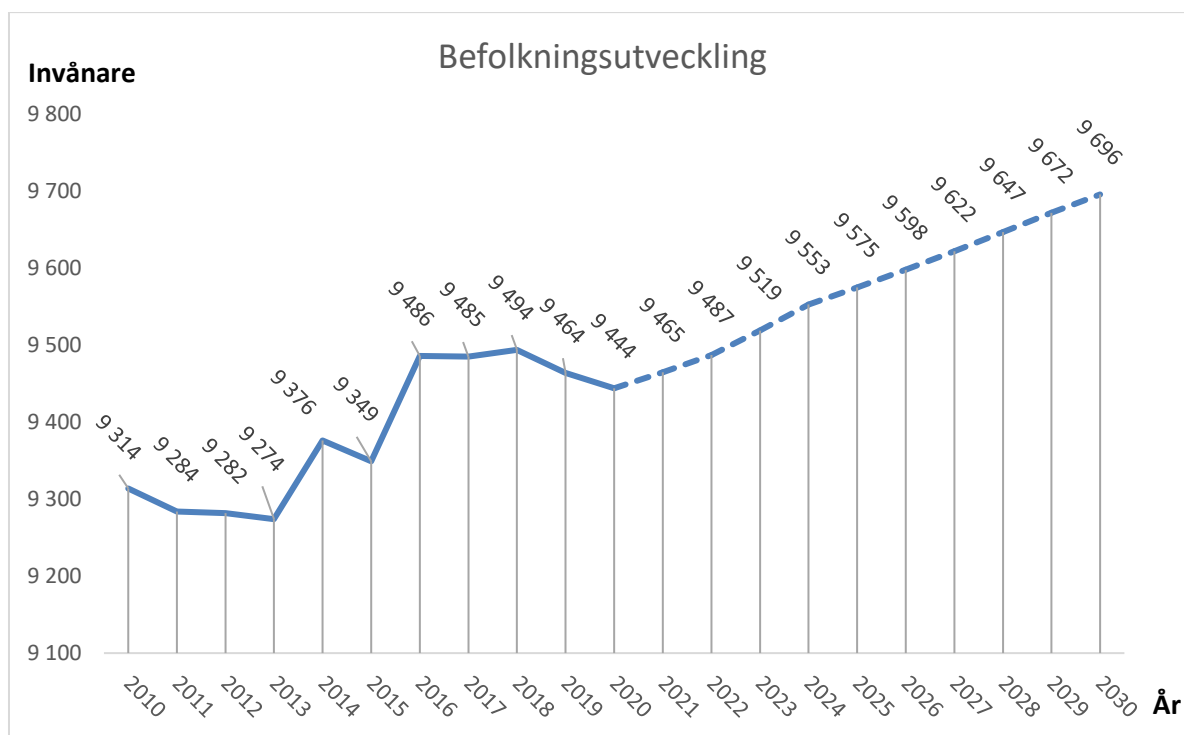
Osäkerhet i prognosen

SKR utgår ifrån nuläget i sin prognos. Prognosen tar hänsyn till förslagen i regeringens budgetproposition som innebär tillskott till ekonomin bland annat från högre transfereringar. Det parlamentariska läget innebär en osäkerhet i prognosen och det är oklart vad som händer när budgeten ska beslutas i riksdagen.

Befolkningsutveckling

Under den senaste tioårsperioden har kommunen haft en positiv befolkningsstillväxt där antalet invånare ökat med totalt 130 personer (2010-2020). Befolkningen i Herrljunga uppgick den 31 december 2020 till 9 444 personer. Det är dock en minskning av invånarantalet med 20 personer jämfört med 2019 (9 464).

Enligt Statisticon:s långtidsprognos, daterad mars 2021, kommer befolkningen i Herrljunga kommun i snitt kunna komma upp i en ökning om ca 25 personer per år. Beräknat antal personer i Herrljunga år 2030 är prognostiserat till 9 696 personer, vilket är en ökning på ca 2,4 procent mot befolkningsprognosen för 2021.

Diagrammet visar befolkningsutvecklingen i Herrljunga kommun - Statisticon:s långtidsprognos.

Befolkningsprognosen spår stora förändringar i Herrljunga kommuns befolkningsstruktur. Totalt visar prognosen att Herrljunga kommun ökar befolkningen under 2022–2024 med 66 personer.

Utveckling i åldersgrupper

Ålder / År	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Procent % 2021-2030
0-5	564	554	523	514	515	515	516	519	524	530	534	-3,5%
6-9	465	438	443	427	413	408	386	378	378	377	376	-14,1%
10-12	301	339	354	365	349	335	338	332	326	306	302	-11,0%
13-15	330	320	316	298	332	345	355	341	329	331	326	1,9%
16-18	301	284	292	323	312	308	295	324	334	343	331	16,2%
19-24	581	603	610	601	589	596	613	597	597	603	617	2,3%
25-44	2 117	2 127	2 147	2 192	2 242	2 258	2 283	2 300	2 308	2 322	2 338	9,9%
45-64	2 452	2 427	2 402	2 380	2 363	2 348	2 331	2 328	2 317	2 297	2 275	-6,3%
65-79	1 732	1 772	1 773	1 770	1 747	1 730	1 716	1 707	1 707	1 704	1 726	-2,6%
80-100	601	600	627	648	690	731	766	796	825	859	872	45,3%
Totalt	9 444	9 465	9 487	9 519	9 553	9 575	9 598	9 622	9 647	9 672	9 696	2,4%

Prognosen för den kommande nioårsperioden (2021–2030) är en ökning i framförallt befolkningskategorier 13–18 och 80+. Personer mellan 0–12 år förväntas minska med 119 personer (-7,6%), och för de mellan 13–18 förväntas en ökning om 53 personer (4,1%). Nettot för de mellan 0–18 blir därför en minskning om 66 personer, eller -3,8%. För de mellan 19–64 förväntas en ökning om 73 personer, eller 1,5%. De mellan 65–79 år förväntas minska -2,6% vilket motsvarar 46 personer. För de som är 80+ prognosticeras en ökning om 45,3%, vilket är 272 personer mellan 2021 och 2030. Om utfallet blir enligt prognos ser kommunen stora utmaningar i ökade kostnader/svagare skatteunderlag.

Planeringsförutsättningar

Skattesatsen

Den kommunala skattesatsen för Herrljunga kommun uppgår för 2022 till 21,94 procent vilket är oförändrat jämfört med 2021.

Skatteintäkter

Skatteintäkter för åren 2022 - 2024 är baserad på SKR:s skatteprognos (publicerad september 2021). SKR:s modellverktyg för Skatter och generella statsbidrag har använts vid beräkning av intäkterna. Förvaltningen har gjort ett antagande om att Herrljunga kommun kommer att öka befolkningen med 25 personer per år under de kommande tre åren, med utgångspunkt från befolkningsmängd 1/11 2020.

Den 1/11 2020 hade Herrljunga kommun 9 453 kommuninvånare. Med den utgångspunkten har antagande gjorts att befolkningen den

1/11 2021 är 9 478 personer

1/11 2022 är 9 503 personer

1/11 2023 är 9 528 personer.

Den 30/6 2021 visar statistik från SCB att befolkningen är 9 444 personer, vilket är en minskning med nio personer på åtta månader. Det betyder därmed att en ökning om 34 personer från 1/7 2021—1/11 2021 måste ske för att lagd budget för skatteintäkter och generella statsbidrag ska ge prognostiserat utfall.

PKV (prisindex kommunal verksamhet)

Kommunbidraget exklusive personalkostnader har räknats upp med 1,3 procent för prisökningar internhandel och 1,9 procent för externa prisökningar.

Löneökning

I budgeten ligger en central lönepott för 2022 som är beräknad på den samlade lönekostnaden. Uppräkningen är beslutat till 2,4 procent.

Internränta

SKR föreslår internräntan för 2022 att vara 1,0 procent. Internräntan sänks från 1,25 procent år 2021 till 1,0 procent 2022.

Avskrivnings- och kapitalkostnader

Beräkningarna baseras på investeringsutfallet 2020, budgeterade investeringar 2021, förslag till ombudgeteringar från 2020 till 2021 samt det investeringsförslag som förvaltningen tagit fram för åren 2022 - 2024.

Komponentavskrivningar

I budgeten 2022 - 2024 har hänsyn tagits till gällande regelverk för komponentavskrivningar.

Personalsociala kostnader

PO-pålägget för 2022–2024 är beräknat till 39,17 procent av lönesumman 2022 vilket är samma jämfört med föregående år. I PO-pålägget ingår arbetsgivaravgifterna enligt lag som beräknas för budgetperioden 2022–2024 till 31,42 procent av lönesumman samt avtalspensionerna motsvarande 7,75 procent.

Vision och övergripande mål

Figur 1 Bild på blommande lönn.

Herrljunga kommuns mål- och visionsarbete

Kommunens målstyrning är i förändring, där nya mål och fokusområden är framtagna utifrån gemensamt identifierade utmaningar och möjligheter. Detta innebär att kommunstyrelseförvaltningen har ett särskilt uppdrag kring process och ledning av arbetet gällande analys och uppföljning under året. Prioriterade områden för kommunledning är att skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt i hela kommunen. En befolkningsökning är tillsammans med ett bra näringslivsklimat en nödvändighet för att möta framtidens utmaningar.

Fokusområden och kommunövergripande mål 2022

Under 2020 gjordes en översyn av kommunens övergripande mål. I det här arbetet var kommunens presidier och kommunledningsgrupp representerade. Tre övergripande fokusområden med sikte på Växtkraft 10 000 identifierades och tre kommunövergripande mål per fokusområde formulerades, sammanlagt nio mål. Nämnder och förvaltningar har utifrån dessa mål utvecklat och gemensamt tagit fram nämndsmål som alla bidrar till de kommunövergripande målen. Nämndsmål och målindikatorer kopplade till dessa, hanteras och beslutas i respektive nämnds budget och verksamhetsplan.

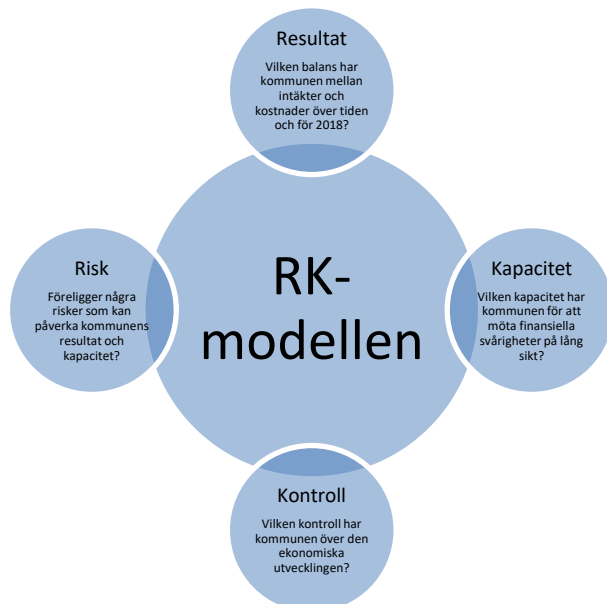
Herrljunga kommuns fokusområden och övergripande mål.

Växtkraft 10 000

Fokusområde	En hållbar och inkluderande kommun	En välkomnande och attraktiv kommun	En utvecklande kommun
Kommun- övergripande mål	<p>Vi tar ansvar för vår gemensamma framtid. Hållbarhetsbegreppet genomsyrar alla beslut och aktiviteter.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Herrljunga ska ta miljöansvar och effektivt hushålla med naturens resurser, nu och i framtiden. 2. Herrljunga kommun ska ha en god ekonomisk hushållning. 3. Herrljunga kommun ska ha socialt hållbara verksamheter som främjar trygghet, inkludering och jämställdhet. 	<p>Vi arbetar för en trygg och stimulerande miljö med medborgare, företagande och besökare i fokus. En småstadsidyll nära storstad och fritid, du är i centrum!</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Att aktivt marknadsföra och lyfta fram Herrljunga kommuns goda egenskaper och företagande. 5. Herrljunga kommun är en trygg plats att besöka, och leva och verka i. 6. Herrljunga kommun främjar samarbete i hela kommunen. 	<p>Vi skapar infrastrukturer i framkant, och tillsammans uppnår vi tillväxt genom nytänkande</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Oavsett ålder ges möjlighet till livslångt lärande och god livskvalitet. 8. Herrljunga kommun främjar ett aktivt och starkt lokalt näringsliv 9. Herrljunga kommun ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

Ekonomisk analys

Utifrån perioden 2022–2024 års budgeterade resultat- och balansräkning samt investeringsbudget lämnas här en kortfattad ekonomisk analys, vilken utgår från fyra ekonomiska perspektiv enligt bilden nedan.

Figuren beskriver RK-modellen.

Inledning ekonomisk analys

Under de senaste åren har budgetföljsamheten för både kommunen i sin helhet men även för nämnderna förbättrats. Årsresultaten har kunnat stärkas, självfinansieringsgraden på investeringar ökat och soliditeten har stärkts. Med andra ord har de finansiella mål som kommunfullmäktige antagit i stor utsträckning kunnat infrias, vilket är viktigt för att Herrljunga kommun ska kunna leva upp till målsättningen om ”God ekonomisk hushållning”.

För budgetperioden 2022–2024 kan inte alla de tre finansiella målen uppnås. Kommunen har fortfarande en hög ambition i investeringsbudget, vilket skapar ett glapp mellan budgeterade investeringsutgifter och årens resultat och avskrivningar. Målet om att långsiktigt nå 100 procent självfinansiering kan därför inte uppnås under kommande budgetperiod. Behov av nybyggnation av särskilt boende är en förklaring till varför investeringsvolymen är för hög för att kunna nå upp till självfinansiering för perioden. Herrljunga kommun har inför 2019 valt att lägga in ansvarsförbindelsen för pensioner i balansräkningen, vilket medför att det egna kapitalet minskar med skuldens storlek. Soliditetsmålet i samband med införandet minskas från drygt 70 procent till drygt 35 procent. Införandet av pensionsskulden tillsammans med höga investeringsnivåer har bidragit till lägre soliditetsmålet men under kommande budgetperiod börjar det återhämta sig något. Målet om minst 35 procents soliditet kan dock hållas. Resultatnivån i den kommande budgetperioden är i snitt 3,1 procent i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag och därför är förutsättningarna goda för att budgeterat resultatmål ska kunna infrias.

Sammantaget kan det konstateras att budgeten för 2022 – 2024 är en budget med utmaningar genom att den förhållandevis låga befolkningsutvecklingen. Befolkningsprognosen pekar på en allt äldre befolkning och därmed också på sikt ökade vårdbehov samt en ökning inom kategorin 13–18 år. Skatteintäkterna kommer under den kommande treårsperioden att ha en högre utvecklingstakt än kostnaderna. Demografiförändringen tillsammans med en fortsatt hög ambitionsnivå i investeringar kommer att utmana de finansiella målen. Framöver kommer driften att påverkas med högre kapitalkostnader och personalkostnader, vilket kommer behöva följas upp noga under de kommande åren.

God ekonomisk hushållning

I Kommunallagen 11 kap 1§ anges att ”Kommuner och landsting ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2–6 §§. Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen eller landstinget.” Att hushålla med begränsade resurser är viktigt utifrån synsättet att varje generation själv skall bära sina egna kostnader.

En viktig förutsättning är att det råder balans mellan löpande intäkter och kostnader. Den långsiktiga ekonomiska målsättningen är att kommunens resultat under åren ska uppgå till minst 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Infrias detta mål ger det goda förutsättningar för egenfinansiering av investeringar samt finansiering av framtida pensionskostnader.

Resultat

Resultatutveckling

Under den senaste tioårsperioden har Herrljunga kommun redovisat negativa resultat vid två tillfällen. I början av 2000-talet har resultatnivån legat på en relativt sett låg nivå men har under senaste åren förbättrats. Under de senaste fem åren (2016–2020) har resultaten varit höga alla år utom 2018. Resultatet i snitt för åren uppgår till 3,1 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Resultatutveckling	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Resultat mnkr	8,8	11,2	8,7	14,2	20,9	22,3
Resultat/skatter & statsbidrag i procent	2,0	2,0	1,5	2,3	3,4	3,5

Tabell 1: Resultatutveckling

För budgetperioden 2022 – 2024 uppgår resultatnivån till 3,1 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag vilket innebär att det finansiella resultatmålet är uppnått för budgetperioden. För 2022 budgeteras resultatet till 14,2 mnkr, för 2023 till 20,9 mnkr och för 2024 till 22,3 mnkr. Dessa resultatnivåer är inte tillräckliga för tillsammans med avskrivningarna kunna finansiera kommunens budgeterade investeringsutgifter.

Andel av skatteintäkter

En viktig förutsättning för en god ekonomi är att verksamhetens nettokostnader inte ökar mer än vad kommunens främsta intäktskälla – skatteintäkter och generella statsbidrag gör. I tabell 2 framgår att kommunen under de senaste åren har haft en lite för hög utveckling i nettokostnader i förhållande utveckling av skatteintäkter och generella statsbidrag. Anledningen till detta har både varit kostnader av engångskaraktär (2018 erhöll kommunen en högre premie för förmånsbestämd ålderspension) samt högre utveckling av kommungemensamma kostnader. Kommunen följer resultatmålet för budgetperioden 2022–2024 och ser också i budgeten till att utvecklingen av nettokostnader följer ungefär samma utveckling som av skatteintäkter och generella bidrag.

Förändring i procent	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Nettokostnader	3,9	3,3	1,9	4,8	1,1	2,8
Skatter & generella statsbidrag	3,2	3,3	1,9	5,7	2,2	3,0

Tabell 2: Årlig förändring av verksamhetens nettokostnader respektive skatteintäkter och generella statsbidrag uttryckt i procent.

En annan förutsättning för en god ekonomi är att verksamhetens nettokostnader långsiktigt understiger 98 procent av skatteintäkterna och generella statsbidrag. Av tabell 3 framgår att verksamhetens nettokostnader i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag befunnit sig på en bra nivå. För budgetperioden 2022 – 2024 är andelen nettokostnader totalt 96,9 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket är lägre än den nivå som anges som god ekonomi. Avskrivningarna i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag ökar under budgetperioden. Den negativa förändringen i avskrivningskostnaderna beror på att kommunens investeringsutgifter haft en snabbare ökningstakt i procent än vad som gäller för skatteintäkter och generella statsbidrag. Stora investeringsåtaganden kommer succesivt att minska det finansiella utrymmet för verksamhetens nettokostnader.

Kostnader %	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Nettokostnad	-94,6	-92,6	-93,1	-92,7	-91,3	-90,4
Avskrivningar	-3,6	-4,4	-5,5	-5,1	-5,4	-6,1
Finansiellt netto	0,2	-0,6	0,1	0,1	0,1	0,1
Totalt netto	-98,0	-97,6	-98,5	-97,7	-96,6	-96,5

Tabell 3: Förändring av kostnader i procent.

Investeringsnivå och självfinansieringsgrad

Ett finansiellt mål är att kommunen ska kunna finansiera investeringsutgifterna med egna medel. För enstaka år kan denna målsättning vara svår att uppnå, däremot är det väsentligt att kommunen under en rullande femårsperiod kan självfinansiera alla investeringsutgifter, vilket tar bort behov av extern upplåning och då även räntekostnader.

Herrljunga kommuns investeringsutgift beräknas för 2021 uppgå till 93,0 mnkr vilket är en högre nivå än 2020. För åren 2022 och 2023 är investeringarna budgeterade till 113,6 mnkr respektive 102,5 mnkr. Totalt för budgetperioden beräknas kommunen investera 269,3 mnkr. Kommunen kommer inte att kunna självfinansiera 2021 års investeringsutgifter, självfinansieringsgraden beräknas till 61,3 procent. Självfinansieringsgraden har minskat årligen, från 106 procent bokslut 2016 till 58 procent i budget 2021. För att öka självfinansieringsgraden beslutades det för 2020 om en lägre investeringsnivå än tidigare år. För hela budgetperioden 2022–2024 beräknas självfinansieringsgraden till 69,3 procent. Målet att självfinansiera investeringar under en femårsperiod kommer inte att hållas, men trenden går mot ett bättre nyckeltal än tidigare år.

Kapacitet

Soliditet och skuldsättningsgrad

Soliditeten uttrycker betalningsförmågan på lång sikt eller uttryckt på annat sätt, hur stor andel av tillgångsmassan som är finansierad via det egna kapitalet. Skuldsättningsgraden visar hur mycket av tillgångsmassan som inte är finansierad via det egna kapitalet.

Kommunfullmäktige beslutade att lägga in pensionsskulden i balansräkningen inför budgetår 2019. Detta påverkar soliditeten negativt. Av tabell 4 framgår att soliditeten inkl pensionsskulden för budgetperioden 2022 – 2024 kommer att öka något under perioden från vad som budgeterades för 2019. Det finansiella målet reviderades i och med ny redovisning av pensionsskuld och ska nu inte understiga 35 procent. Målet kommer att uppfyllas för åren 2022–2024.

Soliditet	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Soliditet inkl pensionsskuld	37,0	39,80	44,0	46,2	49,3	53,2
Skuldsättningsgrad	63,0	60,2	56,0	53,8	50,7	46,8

Tabell 4: Soliditet och skuldsättningsgrad

Risk

Likviditet

Likviditeten visar på hur betalningsförmågan ser ut på kort sikt och mäts genom att likvida medel (bank + korta fordringar) ställs i relation till korta skulder. Under de senaste fem åren, 2016–2020, har likviditeten pendlat mellan 65 procent till över 100 procent. Orsaken till att likviditeten varit hög tidigare år är på grund av de höga årsresultat samtidigt som investeringsutgifterna inte varit allt för höga. Tillsammans har detta skapat ett positivt kassaflöde vilket förstärkt likviditeten. För budgetperioden 2022–2024 ökar kassalikviditeten något, dock finns ett behov av extern finansiering för budgetperioden.

Borgensåtaganden

Kommunen har ett omfattande borgensåtagande som för 2020 uppgick till 404,7 mnkr. Den övervägande delen av borgensåtaganden avser de kommunägda bolagen; Nossan förvaltning AB, Herrljunga Bostäder AB, Herrljunga Vatten AB samt Stiftelsen Herrljunga Industrilokaler. En mindre andel är riktade mot föreningar.

Kontroll

Budgetavvikelse

En viktig del för att nå och bibehålla ”God ekonomisk hushållning” är att det finns en god budgetföljsamhet i kommunen. Det är många olika faktorer som påverkar ett årsresultat. Vissa poster har kommunen begränsade möjligheter att påverka. Hit hör skatteunderlagets utveckling vars förändring i första hand hänger samman med den samhällsekonomiska utvecklingen. Det mest väsentliga är dock påverkbart och handlar framför allt om hur nämnderna kan hålla verksamheternas nettokostnader inom tilldelade kommunbidrag. Under åren 2010–2012 redovisade kommunen stora negativa avvikelser i kommunbidrag. Från år 2014 har bara positiva avvikelser redovisats, budgetföljsamheten har på ett påtagligt sätt förbättrats. Rutiner med kontinuerliga uppföljningar och snabbt agerande vid befarade underskott har på ett påtagligt sätt förbättrat budgetföljsamheten och därmed ekonomin.

Ekonomisk budget

Resultaträkning

tkr	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Verksamhetens nettokostnader	-527 746	-533 661	-533 263	-561 234	-565 122	-576 327
Avskrivningar	-21 284	-31 322	-29 600	-30 617	-33 432	-39 132
Verksamhetens nettokostnader	-549 031	-564 983	-562 863	-591 851	-598 554	-615 459
Skatteintäkter	426 971	433 330	444 499	459 936	472 292	486 924
Generella statsbidrag	125 384	139 749	145 474	145 709	146 709	150 481
Extra statsbidrag	19 871	-	-	-	-	-
Verksamhetens resultat	23 196	8 096	27 110	13 794	20 447	21 946
Finansiella intäkter	1 556	1 300	750	900	900	900
Finansiella kostnader	-445	-800	-500	-500	-500	-500
Finansiell kostnad införd pensionskund	-	-	-	-	-	-
Resultat efter finansiella poster	24 306	8 596	27 360	14 194	20 847	22 346
Extraordinära poster	-	-	-	-	-	-
Årets resultat	24 306	8 596	27 360	14 194	20 847	22 346
Resultat i procent av skatteintäkter	4,4%	1,5%	4,6%	2,3%	3,4%	3,5%
Investeringsnivå	-73 811	-69 135	-92 976	-117 575	-102 475	-49 225
Egna tillförda medel	45 591	39 918	56 959	44 811	54 279	61 478
Finansiellt över- resp underskott	-28 220	-29 217	-36 017	-68 764	-48 196	8 253
Ack Egna medel/Externa lån	25 000	29 217	50 000	122 764	170 960	158 707
Kommunbidrag	-545 636	-564 095	-563 595	-589 449	-597 582	-614 944
Återföring finansiella kostnader	-491	-	-	-	-	-
Kapitalkostnad - avskrivningar	21 284	31 322	29 600	30 617	33 432	39 132
Kapitalkostnad - Internränta	5 216	5 832	5 832	4 598	5 028	5 885
Gemensamma intäkter/kostnader	-8 121	-6 720	-5 100	-7 000	-6 000	-6 400
Avskrivningar	-21 284	-31 322	-29 600	-30 617	-33 432	-39 132
Verksamhetens nettokostnader	-549 031	-564 983	-562 863	-591 851	-598 554	-615 459
Gemensamma kostnader						
Deponi Tumberg	137	-	-	-	-	-
Försäljning mark, exploatering m.m.	2 567	-	2 400	-	-	-
Semesterlöneskuld och upplupna löner	-1 221	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Personalomkostnader:						
Över/underskott PO-pålägg	1 029	-	1 000	-	-	-
Pensionskostnad fullfondering inkl särskild löneskatt	-7 385	-5 220	-5 000	-5 500	-4 500	-4 900
Övriga pensionskostnader	-304	-	-	-	-	-
Övrigt	-2 944	-	-2 000	-	-	-
Gemensamma kostnader	-8 121	-6 720	-5 100	-7 000	-6 000	-6 400

Tabell 5: Herrljunga kommuns resultaträkning

Balansräkning

tkr	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	380	-	280	-	-	-
Materiella anläggningstillgångar	423 090	431 674	486 466	555 261	604 804	595 397
Mark, byggnader o tekn anlägggn.	285 290					
Maskiner och inventarier	27 500					
Övriga materiella anlägggn	110 300					
Finansiella anläggningstillgångar	148 310	148 725	148 450	78 450	28 500	28 550
Summa anläggningstillgångar	571 779	580 399	635 196	633 711	633 304	623 947
Bidrag till statlig infrastruktur	2 124	2 000	2 000	1 875	1 750	1 625
Omsättningstillgångar						
Förråd/exploatering	3 013	1 850	2 500	2 000	2 000	2 000
Fordringar	69 038	30 000	45 000	40 000	40 000	40 000
Kortfristiga placeringar	-	-	-	-	-	-
Kassa och bank	46 548	10 000	30 000	20 000	20 000	20 000
Summa omsättningstillgångar	118 600	41 850	77 500	62 000	62 000	62 000
SUMMA TILLGÅNGAR	692 503	624 249	714 696	697 586	697 054	687 573
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	-	-	-			
Eget kapital						
Årets resultat	24 306	8 596	27 360	14 194	20 847	22 346
Resultatutjämningsreserv	27 307	15 427	27 307	27 307	27 307	27 307
Övrigt eget kapital	227 464	250 808	251 771	280 965	295 159	316 006
Summa eget kapital	279 078	274 831	306 438	322 466	343 314	365 660
Avsättningar						
Avsättningar för pension	187 900	180 370	184 850	176 100	170 100	164 500
Övriga avsättningar	26 735	18 000	24 900	22 700	21 200	19 225
Summa avsättningar	214 635	198 370	209 750	198 800	191 300	183 725
Skulder						
Långfristiga skulder	27 621	10 000	50 000	60 000	60 000	60 000
Kortfristiga skulder	171 168	141 048	148 508	116 319	102 440	78 187
Summa skulder	198 789	151 048	198 508	176 319	162 440	138 187
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	692 503	624 249	714 696	697 586	697 054	687 573

Tabell 6: Herrljunga kommuns tillgångar, eget kapital, avsättningar och skulder i balansräkningen.

Kassaflödesanalys

tkr	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Den löpande verksamheten						
Inbetalningar från kunder	61 918	106 000	98 000	86 000	96 000	97 000
Inbetalningar av skatter, gen bidr, moms mm	574 727	569 000	588 000	596 000	614 000	629 000
Inbetalningar av bidrag	57 367	54 000	57 000	60 000	60 000	61 000
Övriga inbetalningar	-5	-	-	-	-	-
Utbetalningar till leverantörer	-199 093	-210 000	-218 000	-235 600	-219 000	-226 000
Utbetalningar till anställda	-436 098	-450 000	-449 000	-459 000	-472 000	-483 000
Utbetalningar av bidrag	-17 030	-18 000	-17 000	-18 000	-18 000	-18 000
Övriga utbetalningar	-	-	-	-	-	-
Ränteinbetalningar	1 034	1 300	750	900	900	900
Ränteutbetalningar	-55	-800	-500	-500	-500	-500
Förändring avsättning	-1 985	-17 372	-7 781	-6 505	-8 875	-7 125
Kassaflöde från den löpande verksamheten	40 781	34 128	51 469	23 295	52 525	53 275
Investeringsverksamheten						
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-72 362	-69 135	-92 976	-117 575	-102 475	-49 225
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	1 066	-	-	-	-	-
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	-348	32	100	280	-	-
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar	-	-	-	-	-	-
Investering/Upplösning av finansiella anläggningstillgångar	870	-25	-140	70 000	49 950	-50
Bidrag till statlig infrastruktur	-	-	-	-	-	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-70 774	-69 128	-93 017	-47 295	-52 525	-49 275
Finansieringsverksamheten						
Upptagande av lån	25 000	10 000	25 000	10 000	-	-
Amortering av lån	-	-	-	-	-	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	25 000	10 000	25 000	10 000	-	-
Förändring av likvida medel	-4 993	-25 000	-16 548	-10 000	-	-
Likvida medel vid årets början	51 541	35 000	46 548	30 000	20 000	20 000
Likvida medel vid årets slut	46 548	10 000	30 000	20 000	20 000	20 000
Förändring av likvida medel	-4 993	-25 000	-16 548	-10 000	-	-

Tabell 7: Herrljunga kommuns kassaflödesanalys

Investeringsbudget

Investering	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Markköp	3 000	1 500	2 000
Inventarier kommunhus	50	50	150
Reinvestering server o lagring IT	2 000	2 000	2 000
Reinvestering trådlöst nätverk Hlj	500	500	500
Digitalisering Hlj	1 000		500
Kommunövergripande förstudiemedel	1 000	1 000	1 000
Delsumma Kommunstyrelsen	7 550	5 050	6 150
Inventarier / Inventarier IT BN	1 000	2 000	2 000
Lekplatser fsk/skola upprustning	300	300	300
Inventarier Mörlanda	300		
Inventarier Altorp	500	500	500
Renovering lokal Altorp	6 000	15 000	11 000
Delsumma Bildningsnämnden	8 100	17 800	13 800
Inventarier	500	500	500
Hjälpmedel	200	200	200
Infrastruktur IT	200	200	200
Inventarier Hagen	200	500	
Inventarier Hemgården		500	500
Inventarier flytt dagträff/hemtjänst	300		
Förstudie framtidens LSS och socialpsykiatri	200		
Inventarier tvättenheten			200
Läkemedel- och värdeskåp med digital teknik säbo	600		
Läkemedel- och värdeskåp med digital teknik HSV		150	150
Upphandling nytt verksamhetssystem	1 000		
Delsumma Socialnämnden	3 200	2 050	1 750
Räddningsmaterial	250	250	250
Inventarier	150		
Delsumma Bygg och miljönämnden	400	250	250
Verksamhetsanpassningar	1 000	1 000	1 000
Säkerhetshöjande åtgärder	1 000	1 000	800
Reinvesteringar fastigheter	9 000	9 000	9 200
Tillgänglighetsanpassning	500	500	500
Maskiner fastighetsskötsel	200	200	200
Inköp utrustning kök		200	600
Gäsenegården attraktivare lägenheter	1 000	5 000	4 000
Renovering simhall		5 000	5 000
Renovering Hemgården	500	500	500
Mindre gatanläggningar/GC-vägar	1 000	1 000	1 000
Asfaltering/reinvestering gata	2 000	2 000	2 000
Upprustning allmänna lekplatser	200	200	200
Lekplatsen i Stadsparken	2 500		
Städ och tvättmaskiner	300	300	300
Idrottsmaterial/redskap	125	125	125

Investering	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Materiel simhall			100
Översyn komplettering av utegym Herrljunga och Annelund			350
Utveckling av Vandringsleder			400
Reinvestering löparspår tätort		300	
Reinvestering skateboardpark	100		
Discgolfbanor Herrljunga tätort	400		
<u>Beställningar via Tekniska enl lokalresursplan</u>			
Ombyggnad av Mörlanda förskola/skola	10 000		
Hagen ombyggnation samt nybyggnation	60 000	50 000	
Delsumma Tekniska nämnden	89 825	76 325	26 275
Summa skattefinansierade investeringar	105 075	101 475	52 225
Exploatering Södra Horsby etapp 2	7 500		
Exploatering	1 000	1 000	1 000
Summa Exploatering	8 500	1 000	1 000
Summa totala investeringar	117 575	102 475	49 225

Tabell 8: Herrljunga kommuns investeringsbudget.

Nämndernas kommunbidrag

Kommunbidraget är till för att utveckla kommunen i enlighet med gällande vision och gemensamma fullmäktigemål. Detta innebär att kommunbidraget ska finansiera genomförandet av de verksamhetsmål som utifrån visionen är politiskt tagna. Kommunbidraget ska också garantera att kommunförvaltningen levererar de välfärdstjänster som kommuninvånarna efterfrågar inom skolan och omsorgen, men även inom kultur, fritid och samhällsbyggnadsområdet. En budget i balans är ett tydligt finansiellt mål. För att uppnå detta fordras att kommunledning och verksamhetsansvariga utifrån löpande uppföljningar också arbetar med verksamhets- och ekonomistyrning.

Resursfördelningsmodellen fastställer nämnder och styrelser kommunbidrag för 2022. Resursfördelningsmodellen utgår ifrån fastställda planeringsförutsättningar i PKV (prisuppräknning kommunal verksamhet), procentuell löneuppräknning, verksamhetsförändringar, internränta, etc. För 2022 gäller prisuppräknning med 1,9 procent och lönerevision med 2,4 procent. Det tillgängliga kommunbidraget fastställdes i kommunfullmäktiges junibeslut till 587 145 tkr. Ny skatteprognos i september gör det möjligt att höja det tillgängliga kommunbidraget jämfört med junibeslut, nytt tillgängligt kommunbidrag 589 449 tkr.

Verksamhet (tkr)	Kommunbidrag 2020	Kommunbidrag 2021	Kommunbidrag 2022 (juni)	Kommunbidrag 2022 (nov)
Kommunfullmäktige, valnämnd, revision	1 673	1 706	1 739	2 009
Kommunstyrelsen	37 449	33 798	34 886	36 854
Bildningsnämnden	244 306	242 747	244 484	257 854
Socialnämnden	205 592	208 295	215 233	225 086
Tekniska nämnden	38 252	39 474	38 176	25 075
Bygg- och miljönämnden	13 874	14 206	15 045	16 001
Effektiviseringsprojekt			2 700	2 700
Utvecklingsmedel	1 500	2 000	3 000	3 000
Lönerevidering	5 690	14 950	15 956	7 944
Lönesatsning prioriterade grupper		3 000	3 000	0
Förändring kapitalkostn	5 367	3 919	12 926	12 926
SUMMA	553 704	564 095	587 145	589 449

Tabell 9: Nämndernas kommunbidrag.

Budgeterat kommunbidrag uppgår till 589 449 tkr, vilket jämfört med 2021 års kommunbidrag är uppräknat med 25 354 tkr eller 4,5 procent. Jämfört med junibeslutet har följande ramväxlingar/förändringar genomförts:

- Lönerevision för år 2021, 12 146 tkr tillförs nämnderna från lönepott. I beloppet ingår även lönesatsningen för prioriterade grupper.

- Löneredering har höjts från 2,0 procent till 2,4 procent
- Från 2022 ingår även kapitalkostnaden i hyran. 13 130 tkr ramväxlas därför från teknisk nämnd till övriga nämnder som hyr lokaler av tekniska nämnden
- Förändrat behov av lokalvård mellan olika verksamheter genererar en ramväxling mellan bildningsnämnd, socialnämnd samt bygg och miljönämnd. 186 tkr flyttas från Bildningsnämnden, varav 173 tkr går till socialnämnden och 13 tkr till bygg- och miljönämnden.
- 2022 är det valår i Sverige. 270 tkr tilldelas därför valnämnden som ett tillfälligt kommunbidrag 2022.
- 900 tkr tillskjuts Kommunstyrelsen i en satsning på kultur och fritid för åren 2022–2024

Gemensamma kostnader/intäkter

Budgeten för gemensamma kostnader och intäkter avser intäkter och kostnader som berör hela kommunen. Tabellen nedan visar de gemensamma kostnader och intäkter som budgeterats för 2020–2022. Inför budget 2019 fattades beslut av kommunfullmäktige att införa pensionsskulden intjänad före 1998 i balansräkningen, s.k. fullfondering. Ökning/minskning av pensionsskulden påverkar kommunens resultat och hanteras under kommunens gemensamma kostnader/intäkter. Inom personalkostnader redovisar kommunen för pensionsskulden en kostnad för fullfondering inkl. särskild löneskatt.

En skuld som kommunen har är kommunens semesterlöneskuld till personalen. Nya löneavtal och förändringar i intjänade och uttagna semesterdagar förändrar skulden vilket motiverar en budget på central nivå. Deponi Tumberg avser intäkter från den affärsverksamhet som bedrivs av renhållningsverksamheten. Överskottet avseende deponin är enbart baserade på intäkter och kostnader i och med mottagning av massor från privata företag. Vad gäller renhållningen för kommuninvånarna regleras över- och underskott istället mot renhållningstaxan.

Gemensamma kostnader/intäkter (tkr)	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022
Deponi Tumberg	200	-	-
Semesterlöneskuld och upplupna löner	-1 000	-1 500	-1 500
Personalomkostnader	-5 760	-5 220	-5 500
SUMMA	-6 560	-6 720	-7 000

Tabell 10: Gemensamma intäkter/kostnader.

Nämndernas verksamhet

I detta avsnitt ges en sammanfattning över Herrljunga kommuns nämnders och styrelsens ansvar och uppdrag samt planeringen inför den kommande budgetperioden. För vidare läsning av nämndernas och styrelsens planerade ekonomiska fördelningar mellan verksamheterna – se respektive nämnds budget och verksamhetsplan.

Kommunfullmäktige, valnämnd, revision och krisledningsnämnd

Verksamhetsbeskrivning

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges ledamöter är direktvalda genom allmänna val. Som kommunens högsta beslutande organ fastställer fullmäktige budget, årsredovisning samt beslutar om ansvarsfrihet för nämnder och styrelse. Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell natur eller av större vikt för kommunen men även om mål och riktlinjer för kommunens verksamheter och organisation. Kommunfullmäktiges sammanträden är offentliga. Allmänheten kan lämna in frågor samt förslag till fullmäktige. Dessa bereds och hanteras på samma sätt som de motioner som ledamöterna lämnar. Sammanträdena anslås på anslagstavla och annonseras i lokala medier. Val till kommunfullmäktige sker vart fjärde år, senaste valet ägde rum 2018.

Revision

Revisorerna och lekmannarevisorerna (revisionen) är fullmäktiges och ytterst medborgarnas demokratiska instrument för granskning och kontroll av den verksamhet som bedrivs i styrelser, nämnder, fullmäktigeberedningar och företag. Revisionen har en central roll när det gäller att säkerställa insynen i och kontrollen av all verksamhet som kommunen ansvarar för. Den har därmed en viktig funktion i den lokala självstyrelsen. Revisionen kan skänka legitimitet och förtroende åt verksamheten, men också vara förmedlare av väsentlig och nödvändig kritik. Med sina insatser kan revisionen också bidra med förslag till förbättring och utveckling.

Revisionen utgörs av sex förtroendevalda revisorer utsedda av fullmäktige med uppgift att granska styrelse och nämnder. Revisionen utgör ett av fullmäktiges kommunaldemokratiska instrument för att utvärdera, effektivisera och kontrollera den kommunala verksamheten. Revisorerna beslutar hur revisionsarbetet ska organiseras och genomföras och upprättar årligen en plan över sitt arbete med vissa utvalda granskningsområden med utgångspunkt i väsentlighet och risk. Revisionen bedömer om nämndernas interna kontroll är tillfredställande och om bokslutet är rättvisande och uppfyller kraven om god redovisningssed. Revisionsarbetet utgår från innebörden i god revisionsmed som bland annat omfattar förtroende, oberoende, objektivitet, helhetssyn, samverkan, öppenhet och kommunikation.

Valnämnd

Valnämnden ansvarar för genomförandet av allmänna val. Det gäller val till riksdag, regions- och kommunfullmäktige och sker vart fjärde år. Val till EU-parlamentet sker vart femte år. Valnämnden består av 5 ledamöter och 5 ersättare. Nämnden fullgör kommunens uppgifter enligt Vallagen och Kommunallagen. För att kunna fullgöra sina uppgifter ska valnämnden ha tillgång till personal i den omfattning som behövs.

År 2022 är det val i Sverige.

Krisledningsnämnd

I kommunen ska finnas en nämnd för att fullgöra uppgifter under extra ordinära händelser samt de övriga uppgifter som regleras i lagen om extraordinära händelser i fredstid hos kommuner och landsting.

Nämnden träder i funktion först i samband med extra ordinär händelse.

En extra ordinär händelse kännetecknas av att den:

- Avviker från det normala
- Innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner
- Kräver skyndsamma åtgärder.

Planeringen inför en extra ordinär händelse är en uppgift för den normala organisationen.

Kommunen ska för varje mandatperiod fastställa en plan för hur extra ordinära händelser ska hanteras.

Kommunstyrelsen

Ansvar och uppdrag

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Styrelsen har samordningsansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning med uppdrag att övergripande leda och styra den kommunala verksamheten. Styrelsen leder och fastställer övergripande förutsättningar för planeringen och uppföljningen av hela den kommunala verksamheten. Styrelsen avger kommunens yttranden till regeringen och andra myndigheter samt bereder kommunfullmäktiges ärenden.

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för omvärldsbevakning och utveckling av kommunal och regional verksamhet.

Kommunstyrelsen ansvarar enligt kommunallagen för den ekonomiska förvaltningen och för samordning av övergripande ekonomisk planering. Kommunstyrelsen har genom sin uppsiktsplikt ansvar för den kommunövergripande uppföljningen under året och i bokslut.

Kommunstyrelsen ansvarar för ägarstyrningen av den kommunala verksamhet som bedrivs i bolagsform. Ägarstyrningen bedrivs genom formella ägardialoger och informella möten med berörda bolagspresidier, ägardirektiv m.m.

Verksamhetsbeskrivning

Kommunledning

Verksamhet kommunledning har en övergripande roll att leda och styra kommunens verksamhet mot de uppsatta målen. Kommunledning ansvarar för säkerhetsarbete och att samordning av detta genomförs i kommunen. Kommunledning ansvarar också för samarbetet med myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Kommunens näringslivsutveckling sker genom samarbete med Fokus Herrljunga. Under kommunledning bedrivs också det lokala och gemensamma folkhälsoarbetet, arbete med besöksnäring och turism samt den översiktliga samhällsplaneringen.

Administration och kommunikationsenheten

Det övergripande målet är att upprätthålla en rättssäker, transparent och effektiv administration och kommunikation. Intern och extern kommunikation ska vara snabb, korrekt och med tydliga budskap. Avdelningen ska säkerställa att kommunövergripande styrdokumenterna är aktuella och ändamålsenliga. Ordning i arkiven och snabb registratur ska bidra till god insyn i kommunens verksamheter och processer.

Enheten stödjer även den politiska organisationen och de förtroendevalda i det dagliga arbetet. Transparens och öppenhet ska genomsyra samtliga verksamhetsområden. Medborgare och övriga intresserade ska ha möjlighet att på ett enkelt sätt komma i kontakt med kommunen och få hjälp med sina ärenden.

Servicenämnd IT/Växel/Telefoni

Servicenämnden IT/Växel/Telefoni inrättades den 1 januari 2015 och är en gemensam funktion för både Herrljunga och Vårgårda kommun. Nämndens arbetsuppgifter finns reglerat i reglementet som antogs av kommunfullmäktige den 17 juni 2014. Nämnden ska skapa förutsättningar för en fördjupad demokrati och förbättrad medborgarservice genom att öka användarvänligheten för kommunala IT/Växel- och telefonitjänster. Nämnden ska vara en gemensam resurs för att stödja verksamhetsutveckling med hjälp av IT i samtliga verksamhetsområden i de båda kommunerna. Nämnden ska svara för IT-säkerheten i de kommunala verksamheterna. Nämnden ska verka för en rationell, ekonomisk och säker hantering av IT/Växel/Telefoni i kommunerna genom att ansvara för infrastruktur knutna till IT-tjänster samt av verksamheterna kravställda tjänster kopplade till dessa. Herrljunga kommun är huvudman och den gemensamma nämnden ingår i dess organisation.

Servicenämnd Ekonomi/Personal

Ekonomiavdelningens uppdrag utgår från antaget dokument ”Gemensam överenskommelse om gemensam servicenämnd för verksamhetsstödande funktioner inom personal och ekonomi”.

Ekonomiavdelningens uppdrag är att till politiken, förvaltningsledningen och verksamheterna ge stöd och service i ekonomi- och upphandlingsfrågor samt upprätthålla en tydlig styrning i dessa frågor utifrån gällande lagstiftning och rekommendationer. Medborgare, politiker, chefer och medarbetare kan av ekonomiavdelningen förvänta sig en hög tillgänglighet, ett

professionellt bemötande samt hög kvalitet i framtagna redovisningar, upphandlingar, rapporter och dokument.

Personalavdelningen har tre huvuduppdrag - styra, stödja och serva - verksamhetens chefer i alla förekommande HR-frågor och lönefrågor. Personalavdelningen har två huvudområden – en HR-avdelning som ansvarar för personalstrategiska frågor och ger stöd i personaloperativa frågor och en löneavdelning som administrerar löner och arvoden till anställda och förtroendevalda med flera samt ansvar för systemförvaltning och pensionsförvaltning. HR-avdelningen ansvarar för att driva en enhetlig personalpolitik för hela kommunen samt att arbeta med arbetsmiljöfrågornas utveckling. HR-avdelningen ger stöd vid rekrytering, rehabilitering, förhandlingar, arbetsrättsliga frågor och samordnar bland annat samverkansprocesserna och pensionsfrågor.

Verksamheten under 2022

Kommunledning

Herrljunga, precis som den övriga offentliga sektorn, står inför stora utmaningar de närmaste åren och vi behöver organisera oss effektivt, hushålla med våra resurser samtidigt som behöver fortsätta utvecklas och satsa på prioriterade områden. Herrljunga har en ambition att växa, kraven på samhällsservice ökar och budgeten är begränsad. För att kommunen ska klara sitt uppdrag och samtidigt utvecklas så behövs det nya arbetssätt. Att arbeta med digitalisering och samarbete över förvaltningsgränserna är därför ett av kommunstyrelseförvaltningens primära uppdrag. Kommunstyrelseförvaltningen behöver därför utifrån sitt uppdrag som styrande och stödjande förvaltning ligga i framkant med fokus på digitalisering som redskap och möjlighet för förbättrad kvalitet för brukare och medborgare genom nya och effektivare arbetssätt. Under 2022 fortsätter en granskning av IT-verksamheten för att identifiera resurs och kompetensbehov för att klara det framtida uppdraget och kunna supportera verksamheterna i denna transformation.

Kommunens målstyrning är i förändring, nya mål och fokusområden är framtagna utifrån gemensamt identifierade utmaningar och möjligheter. Kommunstyrelseförvaltningen har därför ett särskilt uppdrag kring process och ledning av arbetet gällande analys och uppföljning under planåren för att utveckla och följa upp effekten av detta. Det har dock redan varit tydligt att de nya målen har gett en större samsyn mellan förvaltningar och verksamheter, och samverkan kring fokusområden har ökat.

Prioriterat för kommunledning är att skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt i hela kommunen. En befolkningsökning är tillsammans med ett gott näringslivsklimat en nödvändighet för att möta framtidens utmaningar. För att tillgodose det ökade kravet på kommunal service kommer också i större grad kräva gemensam planering. Arbetet fortsätter med att uppdatera översiktsplanen och riktlinjerna för bostadsförsörjning för att kunna dessa ska kunna antas inom nuvarande mandatperioden men framförallt skapa förutsättningar för tillväxt. Stort fokus läggs på den strategiska fysiska planeringen, och detaljplaner för bostadsbyggande och verksamheter prioriteras med ambitionen att skapa förutsättningar för 50

bostäder per år under de närmsta åren. Infrastrukturen inom och till kommunen, särskilt på våra huvudtrafikleder är prioriterade områden. Järnvägsknuten Herrljunga med Västra Stambanan och Älvsborgsbanan har hög utvecklingspotential och är av nationellt intresse, vilket också kräver särskilda insatser och resurser.

Utvecklingen av en socialt- och miljömässigt hållbar kommun fortsätter med uppdraget att utveckla kommunkoncernens förmåga att ställa sociala och miljömässiga krav vid upphandlingar. Förvaltningen kommer också arbeta vidare med att leda arbetet med de av kommunstyrelsen antagna målen för 2022 som en del av länets arbete med Klimat 2030. I budgetarbetet tillskotts medel för en miljöstrategitjänst om 50% vilken kommer att riktat arbeta med ovan frågor tillsammans med att utveckla en miljö och klimatplan för kommunen.

Att jobba strategiskt med rekrytering och kompetensförsörjningsarbetet fortsätter vara en viktig utmaning och kommunen har stora pensionsavgångar inom de närmaste åren. Samarbetet mellan Herrljunga/Vårgårda i olika frågor kan även fortsättningsvis förstärkas för att ge kommunerna de bästa förutsättningarna för att möta framtidens utmaningar. Detta gäller både det formella samarbete som existerar idag med gemensamma servicenämnder men även i frågor som rör kompetensförsörjning, digitalisering och infrastrukturutveckling.

Hur kommunen organiserar och samverkar kring näringslivsutveckling och besöksnäring kommer att revideras för att på än mer integrera detta som en del i kommunens övergripande strategiska plan och målarbete. Samverkan, både kommuninternt och extern behöver stärkas och formaliseras för att kunna utveckla ett än mer långsiktigt arbetssätt för att främja besök- och näringslivsutvecklingen.

Det säkerhetspolitiska läget i vår omvärld har försämrats över tid. Regeringen har därför fattat beslut om att totalförsvarsplaneringen ska återupptas efter att ha varit under vilande i närmare två decennier. För landets kommuner innebär det ett omfattande arbete att återuppbygga förmågan till civilt försvar och att säkra samhällets funktionalitet och värna civilbefolkningen vid såväl fredstida kriser, antagonistiska hot som under krigsfara och krig. Utbildningsplanering avseende kris och beredskap samt säkerhet med syfte att förbättra den totala säkerheten och tryggheten för medborgare, företagare, förtroendevalda och medarbetare är pågående. Samtliga verksamheter i kommunen berörs. 2021 rekryterades en säkerhetschef till Herrljunga kommun och arbetet pågår med att utveckla och utbilda en robust krishanteringsorganisation. Räddningstjänsten ingår formellt från årsskiftet 2021/2022 i Gränslös Räddningstjänst med Räddningstjänsten StorGöteborg och en utredning pågår för närvarande om eventuell inträde i detta förbund.

Utvecklingen av det främjande och förbyggande folkhälsoarbetet för att påverka och förbättra barn och ungas uppväxtvillkor fortsätter med fokus på barn och ungas psykiska och fysiska ohälsa. Arbetet med att förebygga och förhindra social oro samt öka den upplevda tryggheten sker genom kommunövergripande samverkan och samarbete. Det projekt som har pågått gällande Mänskliga Rättigheter lever kvar i rättighetsnätverket som är delaktig i arbetet med ”En kommun fri från Våld”.

Administration och kommunikationsenheten

Då 2022 är ett valår kommer en stor del av arbetet bestå av att samordna samt organisera kommunens uppdrag gällande detta uppdrag.

Då implementeringen av det systematiska informationssäkerhetsarbetet blev fördröjt under 2021 så kommer detta arbete att återupptas under 2022. Detta arbete är prioriterat för att planerade digitaliseringsinitiativ ska kunna genomföras så effektivt som möjligt. Då pandemin har hindrat en stor del av de aktiviteter som var planerat gällande arbetet med att tillsammans med verksamheten identifiera de behov som föreligger internt kommer detta arbete att återupptas för att skapa ett underlag för att utarbeta en strategi för ett effektivt förvaltningsstöd.

Arbetet med att ta fram Herrljunga kommuns varumärkesplattform kommer att slutföras under 2022 och i och med detta bidra till att möjliggöra ett avstamp mot framtidens Herrljunga.

Behovskartläggning av ett nytt ärendehanteringssystem har inte kunnat prioriterats under 2021 på grund av resursbrist och återupptas under 2022 för att skapa underlag för en ny upphandling.

Servicenämnd IT/Växel/Telefoni

Under 2020/21 har arbete pågått med att byta grundsystem för kommunens IT-plattform. Det har varit ett omfattande, men nödvändigt arbete. Ambitionen har varit att skapa synergieffekter och standardisering. För att hålla den digitala plattformen aktuell och driva digitaliseringen framåt behövs en översyn av kompetens och resursbehov utifrån verksamheterna och omvärldens krav.

IT-avdelningen behöver inte bara vara involverad en part i arbetet med informationssäkerhet utan vara drivande kring analys och handlingsplaner, då detta påverkar digitalisering och informationshantering och transferering i högsta grad. Därför behövs det en robust kommunövergripande digitaliseringsstrategi som säkerställer att system- och informationshantering sker korrekt och prioriterat kommer det vara att en sådan tas fram under 2022.

Servicenämnd Ekonomi och Personal

Ekonomiavdelningen kommer under de kommande åren att fortsätta arbetet med att vara en professionell och proaktiv avdelning som ger stöd och service till medborgare, politiker, chefer och medarbetare i kommunen inom ekonomi och upphandlingsfrågor. Ekonomiavdelningen kommer också att tillse att lagar, regler, policys och andra styrdokument efterföljs inom ekonomi- och upphandlingsområdet. Digitalisering i form av effektivare arbetsätt och digitala lösningar som underlättar för användare i organisationen kommer att prioriteras. Ytterligare områden som kommer att prioriteras är arbetet med analys, internhandel IT samt systemunderhåll/registervård.

Personalavdelningen kommer att fortsätta arbetet med att ge det stöd till kommunens chefer som dessa behöver i sin vardag gällande HR- samt lönefrågor. I arbetet ingår också bland annat utbildningar i rehabilitering, arbetsmiljö, jäv/muta/, samt löneprocess och lönesamtal.

Behov av system för stöd till chefer i rehab processen håller i skrivande stund på att genomföras. Vidare sker en del uppgraderingar i bland annat ett digitalt stöd för att registrera och arkivera bisysslor bland kommunens anställda. Utveckling av ett chefsprogram för primärt första linjens chef är också i slutfasen där vi kör fullt ut 2022. Vidare genomförs en översyn över styrdokument och uppgraderingar genomförs där så behövs.

Bildningsnämnd

Ansvar och uppdrag

Nämndens uppdrag är att tillhandahålla utbildnings- och kulturverksamhet för kommunens invånare på uppdrag av kommunfullmäktige. Detta gör nämnden genom att driva verksamheterna familjecentral/öppen förskola, förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola, grundsärskola och gymnasieskola enligt den skolstruktur som kommunfullmäktige har beslutat. Gymnasiesärskola bedrivs inte i egen regi, utan platser köps utanför kommunen. Kommunal vuxenutbildning bedrivs i en gemensam organisation med Vårgårda som huvudman och utbildningen är förlagd till båda kommunerna. Nämndens kulturverksamheter innebär ett övergripande kulturansvar samt ett ansvar för bibliotek och kulturskola. Till detta kommer också ett ansvar för fritidsgård.

Kommunfullmäktige är huvudman för skolverksamheten och har utifrån inriktningsmål fastställt prioriterade mål för Bildningsnämnden samt fördelat ekonomiska resurser till nämnden i form av kommunbidrag. Nämnden har verksamhetsansvaret inför kommunfullmäktige, som i sin tur har huvudmannansvaret inför staten. Statens uppdrag innebär att huvudmannen har ett ansvar för att utbildningen genomförs enligt statliga styrdokument så att mål och riktlinjer i skollag och förordningar kan uppfyllas. Bildningsnämndens verksamheter har också att hantera en dubbel styrning genom att staten ställer krav på huvudmannen direkt men också krav som går förbi huvudmannen till rektorer och lärare. 2018-07-01 infördes en ny bestämmelse i skollagen som innebär att huvudmannen ska anställa en skolchef. Skolchefens uppdrag är att biträda huvudmannen och se till att de föreskrifter som gäller för utbildningen följs.

Nämnden har ansvar för att bedriva ett fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete i sina verksamheter.

Verksamhetsbeskrivning

Bildningsnämnd

Bildningsnämnd omfattar nämndens ledande och styrande politiska del. Nämnden har kontakt med verksamheten genom kontaktpolitiker. Bildningsnämnden fullgör huvudmannens ansvar för bildningsförvaltningens verksamheter. I vardagen leds och samordnas verksamheterna av bildningschefen.

Bildningskontoret

Under benämningen gemensamt i budgeten ryms verksamheterna Bildningskontoret och Bildningsnämnden. Bildningskontoret består av en stab med bildningschef, som har det samordnande tjänstemannaansvaret för nämndens verksamheter, utvecklingsledare, kvalitetstrateg och två handläggare.

Elevhälsan, familjecentralen

Tillgång till elevhälsa ska finnas för elever i skolverksamheten från förskoleklass till gymnasieskola och elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan leds av verksamhetschef och syftar till att öka välbefinnandet bland eleverna. Fokus ligger på det förebyggande och hälsofrämjande arbetet samt att stödja eleverna att nå utbildningens mål.

Under verksamhetschef för elevhälsan finns också öppna förskolan som ingår i det förebyggande och främjande samarbetet i familjecentralen. Verksamheten vänder sig till vårdnadshavare med barn i förskoleåldern. Familjecentralen är ett samarbete mellan Bildnings- och Socialnämnd tillsammans med Barnmorskemottagningen, BMM, Närhälsan och Vårdcentral samt BHC, Närhälsan. Verksamheten ska också ses som ett komplement till förskolan och vänder sig med aktiviteter och tidiga insatser för barn upp till 6 år. Verksamheten förutsätter deltagande av vuxen med ansvar för barnet.

Förskola

Förskoleverksamheten är organiserad i tre områden; Innerby, Ytterby och Molla/Mörlanda rektorsområde. Varje område leds av en rektor. Verksamheten omfattar förskola i egen regi samt i annan huvudmans regi under benämningen gemensamt. Förskoleverksamheten har en god spridning i kommunen och är knutna till varje grundskola.

Verksamhetens uppdrag är att erbjuda alla barn som har rätt till förskola en verksamhet där omsorg, utveckling samt lärande bildar en helhet och lägger en god grund för fortsatt utbildning. Förskolan ses som första delen i utbildningssystemet. Verksamheten ska vara trygg, rolig och lärorik. 2019-07-01 börjar en ny läroplan gälla för förskolan. Där läggs betoning på undervisning och förskolans viktiga roll i utbildningssystemet.

Pedagogisk omsorg i form av familjedaghem erbjuds de föräldrar som önskar denna verksamhet. Verksamheten är ett komplement till förskola och bedrivs i enskild regi vid Knattebo.

Grundskola

Omfattar förskoleklass- och grundskoleverksamhet både i egen regi och i annan huvudmans regi samt skolskjuts för grundskola och grundsärskola. Herrljunga kommuns grundskolor är organiserade i fem mindre enheter; Eggvena, Eriksberg, Hudene, Molla och Od samt tre större enheter; Altorp, Horsby och Mörlanda.

Eggvena, Eriksberg, Od och Hudene utgör rektorsområdet Fyrskolorna. Molla och Mörlanda bildar ett rektorsområde och Horsbyskolan är indelad i skolenheterna F-3 samt 4-6. De små enheterna samt Horsby och Mörlanda bedriver undervisning från förskoleklass till och med årskurs 6. Altorp är kommunens enda högstadieskola med årskurs 7-9. Altorpskolan är uppdelad i två juridiska enheter, Altorp AC och Altorp BD och har 2 rektorer.

Med ett antal mindre enheter får skolverksamheten en geografisk spridning i kommunen.

Grund- och gymnasiesärskola

Omfattar grundsärskola och gymnasiesärskola i egen och i annan huvudmans regi. Verksamhetens uppdrag är att ge de elever som har rättigheten att mottas i särskola en

utbildning som är anpassad till varje elevs förutsättningar och så långt som möjligt motsvarar den utbildning som ges i grundskolan respektive gymnasieskolan. Grundsärskola bedrivs inkluderat i grundskolan för elever i de tidiga skolåren och för elever i åk 5-9 finns grundsärskola organiserad vid Altorpskolan. Platser i gymnasiesärskolan köps i annan kommun.

Fritidshem

Fritidshemsverksamheten kompletterar utbildningen i förskoleklass, grundskola och grundsärskola och ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda en meningsfull fritid och rekreation. Fritidshem finns vid samtliga grundskolor utom Altorpskolan. Jämfört med andra kommuner har Herrljunga kommun en stor andel elever från förskoleklass till och med åk 5-6 i fritidshemsverksamheten.

Gymnasieskola

Omfattar gymnasieskola i egen regi och i annan huvudmans regi samt elevresor för gymnasieskola och gymnasiesärskola. Verksamhetens uppdrag är att ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet. Den interna verksamheten vid Kunskapskällan har ett programutbud bestående av små specialiserade yrkesprogram med goda samarbeten förankrade i det lokala näringslivet, dels ett flertal små studieförberedande program. Vid Kunskapskällan finns idag nio nationella program varav fyra är yrkesförberedande samt introduktionsprogrammet. Till detta kommer ett antal lärlingsplatser. Eleverna samläser programövergripande ämnen vilket krävs för att göra det stora programutbudet möjligt.

Komvux

Kommunal vuxenutbildning tillhandahåller utbildning på grundläggande och gymnasial nivå, samt utbildning i svenska för invandrare, SFI och särskild utbildning för vuxna. Sedan höstterminen 2013 bedrivs utbildningen i en gemensam organisation med Vårgårda som huvudman och med verksamhet förlagd i Herrljunga och Vårgårda. Genom detta samarbete kan ett större och mer kvalitativt utbildningsutbud erbjudas. Etablerad samverkan sker sedan flera år kring yrkesutbildningar inom Boråsregionen, kallat BRvux. Denna samverkan ger möjlighet till ett större utbud av yrkesutbildningar för kommuninvånarna och är strategiskt viktig för kompetensförsörjningen i regionen.

Kulturskola

Kulturskolan bedriver undervisning för barn och ungdomar i kommunen från 7 år till och med den termin man fyller 25 år. Även vuxna erbjuds undervisning i mån av plats. Undervisningen sker dels i egna lokaler som är anpassade för ändamålet men också vid några av kommunens grundskolor. I de tidiga skolåren undervisas stråk- och blåselever i grupp. Terminsavgift dels för undervisning, dels för instrumenthyra, tas ut. Många publika arrangemang anordnas varje år och är en naturlig del av kulturskolans verksamhet.

Bibliotek

Folkbiblioteksverksamheten är organiserad i ett huvudbibliotek i Herrljunga tätort och ett filialbibliotek i Ljung. Biblioteken är tillgängliga för alla. Biblioteket ska främja litteraturens ställning och intresset för läsning, bildning, upplysning och utbildning.

Biblioteket ägnar särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja språkutveckling och stimulera till läsning. Andra prioriterade grupper är personer med funktionsnedsättning och personer som har annat modersmål än svenska. Biblioteket arrangerar eller medverkar till varierande kulturprogram för barn, unga och vuxna.

Fritidsgård

Fritidsgården Freetime är en öppen verksamhet för ungdomar. Verksamheten vänder sig till alla från åk 7 till 19 år. Fritidsgårdens mål är att vara en mötesplats där ungdomar kan känna samhörighet och växa som människor, utan krav på prestation. Ungdomarna själva är med och utformar verksamheten i syfte att skapa en attraktiv och meningsfull fritidssysselsättning. Verksamhet bedrivs i Herrljunga tätort i Altorpskolans lokaler.

Vad händer i verksamheten under 2022

Bildningsförvaltningen

Bildningsförvaltningen söker de riktade statsbidrag som finns att söka. Under 2021 kommer förvaltningen att ta del av statsbidrag för mindre barngrupper i förskola samt förbättrad språkutveckling i förskolan. Statsbidraget för likvärdig skola riktas till hela grundskolan. Gymnasieskolan söker statsbidrag för lärlingsprogrammet och introduktionsprogrammet. Förvaltningen söker statsbidrag för specialpedagogik för lärande - vilket innebär en riktad kompetensutveckling för arbetslagen. Flera enheter har nu genomfört denna kompetensutveckling. Statsbidrag söks även för utbildning till speciallärare och specialpedagog samt för lärarassistenter.

Lärarlönelyftet är en statlig satsning för att öka läraryrkets attraktivitet och bidra till en positiv löneutveckling. Bildningsförvaltningen har tilldelats statsbidrag och lärare som bedöms särskilt kvalificerade enligt reglerna har erhållit en högre lön. Satsningen fortsätter under 2022. För läsåret 21/22 har vi totalt sexton förstelärare.

Legitimationskravet för lärare i grundsär- och gymnasiesärskola skjuts fram till 2023. För att nå legitimerad behörighet för grundsärskolan krävs omfattande fortbildningsinsatser. Det är sedan 2019 även legitimationskrav för lärare i fritidshem och inom närtid kommer det även införas för yrkeslärare i gymnasieskolan.

Kursplanerna i grundskola/grundsärskola kommer att revideras och börjar gälla from 2022-07-01. Vi kommer under läsåret 2021-2022 att implementera dessa. Förändringen innebär att fakta och förståelse betonas, centrala innehållet anpassas och kunskapskraven blir mindre detaljerade. Beslut kring sex och samlevnad och rörelse förväntas komma under hösten.

På gymnasieskolan och Vux kommer också förändringar att ske. Det kommer bl.a beslut om ändringar i yrkesprogrammen. Handel och administration kommer att byta namn till Försäljnings- och serviceprogrammet. Det ligger förslag om att införa ytterligare ett underkänt betyg, Fx, men där finns inget beslut.

Förskola

Projekteringen av ny förskola i Herrljunga tätort ingår i en samlad lösning vid Horsby där totalt åtta avdelningar förskoleverksamhet färdigställs under 2021. Utifrån det minskade antalet barn

1-5 år vi nu ser i kommunen är det viktigt att avvakta beslut kring fortsatt planering av utbyggnad av förskola 1-5 år.

Barnomsorg på obekvämtid finns för vårdnadshavare som är i behov av insatsen under tidiga vardagsmorgnar från 05.30 och vardagkvällar fram till kl 20.30. Vid behov lämnas en ansökan till förvaltningen som prövar om riktlinjerna för att beviljas barnomsorg på obekvämtid är uppfyllda.

I Ytterby förskoleområde ser vi nu att antalet barn i förskolan förändrats. Både Eggvena och Hudene förskola kan erbjuda platser till barn i sitt upptagningsområde. Vi ser en ökning av barn i Molla förskola och under hösten -21 kommer dessa 2 avdelningar vara fulla. Ytterligare barn anvisas då till Mörlanda förskola tills plats finns på Molla. Kommunens 3 kooperativ samt pedagogisk omsorg representerar varsin avdelning, även här ser verksamheterna att det förändras i vårt barnantal 1-5 år.

Grundskola, grundsärskola

Under ht-20 påbörjas en revidering av vårt systematiska kvalitetsarbete, SKA-arbetet. Syftet är att all pedagogisk personal ska vara mer delaktig och känna stödet av ett välfungerande SKA-arbete. Det är regelbundna avstämningar i arbetslagen tillsammans med rektor under läsåret som gör att verksamheten får en gemensam bild av nuläget och vet var fortsatt fokus ska vara, vilket resulterar i rätt åtgärder och analyser av de mål skolan har att förhålla sig till. Underlagen i SKA-arbetet innehåller även framåt resultat från trivselenkäter kring ”mjuka” frågor samt sammanställningar och analyser av elevernas måluppfyllelse i samtliga ämnen. Utvecklingsområden identifieras med insatser både på förvaltnings- och skolnivå. Arbetet med SKA-arbetet har visat på ett behov att stärka rektors ”Analysarbete” i sina verksamheter. För att ge ökad kompetens inom detta har förvaltningen startat en gemensam kompetensutveckling inom ”Analys och bedömningsarbete” tillsammans med Vårgårda lärande förvaltning under vt-21, vilket fortsätter under 2022.

Under ett antal år har grundskola, grundsärskola liksom övriga verksamheter arbetat med att utveckla tillgängligheten i förskola och skola för att göra den mer inkluderande för alla barn och elever. Planeringen av detta arbete har delvis skett i samarbete med SPSM, Specialpedagogiska skolmyndigheten. Utvecklingsarbetet har haft som mål att öka kunskapen hos personalen kring elever i behov av stöd samt förse personalen med användbara strategier, metoder och redskap för att möta alla elever i det vardagliga arbetet.

En samverkan mellan grundskolans senare år och det lokala näringslivet utvecklas vidare under de kommande åren. Syftet är bland annat att synliggöra tillverkningsindustrin och det lokala näringslivet och därigenom möjliggöra att alla ungdomar kan göra väl underbyggda programval till gymnasieskolan. Altorpskolan har en väl strukturerad verksamhet för detta och arbetar också med att eleverna får vara ute på PRAO. Tyvärr har PRAO fått stå tillbaka under pandemin men utifrån rådande riktlinjer nu har vi nu möjligheter att planera för det igen.

Gymnasieskolan

Kunskapskällan arbetar vidare med att utveckla verksamheten och några prioriterade områden har arbetats fram och gemensamt valts ut i det systematiska kvalitetsarbetet. Arbetet med att nå

upp till Bildningsnämndens rekryteringsmål gällande antalet elever som årligen börjar på Kunskapskällan är ständigt pågående. Samverkan mellan företagande, näringsliv och Kunskapskällan vidareutvecklas, bland annat i syfte att skapa en större medvetenhet om de kompetenser som efterfrågas av tillverkningsindustrin. Under pågående pandemi gick gymnasiet snabbt över till distansundervisning. När läsåret 21/22 startade kunde även gymnasiet planera för återgång till ordinarie strukturer - det välkomnas av både elever, v.h och lärare.

Komvux

Ett samverkansavtal har tecknats för den gemensamma organisationen kring vuxenutbildning, med Vårgårda som huvudman. Bildningsnämndens presidium ingår i samrådsgruppen som träffas ett par gånger per termin. Samrådsgruppen fungerar som samrådande organ för hantering av vuxenutbildningsfrågor där dialog pågår kring vilka utbildningar kommunerna har behov av.

Kulturskola

Kulturskolan ska bidra till att stärka det lokala kulturlivet och bidra till kommunens attraktivitet och utveckling. Ett område att utveckla är hur kulturskolans olika kurser kan integreras och samverka på ett målinriktat sätt med kommunens olika skolverksamheter under skoltid. Kulturrådets bidrag finns inte längre och nu behöver verksamheten prioriteras i kommande budget för att vi ska kunna erbjuda samma kvalitet och bredd i verksamheten som under läsåret 21/22. Rektor för Kulturskolan arbetar intensivt med att kunna erbjuda ett brett och attraktivt kursutbud i verksamheten.

Bibliotek

Biblioteket satsar extra resurser på biblioteksverksamhet för barn och ungdom samt på ett digitalt lyft, som ska innebära mer regelbundna och frekventa Internet-drop-in för allmänheten. Utöver detta görs en satsning på arbete med marknadsföring av en läs- och skrivarstation för funktionshindrade. Allt detta möjliggörs genom externa medel från Statens Kulturråd för ”Stärkta bibliotek”. Ett nytt verksamhetssystem implementeras under hösten och förväntas vara i full drift under 2022. Systemet innebär en klar förbättring för medborgarna och en ny vy på webbplatsen. Coronapandemin påverkade verksamheten under våren och vi arbetar nu framåt med att erbjuda aktiviteter igen, utifrån rådande förutsättningar.

Fritidsgård

Fritidsgården har som mål att erbjuda en verksamhet som är attraktiv för alla ungdomar i Herrljunga. Fritidsgården strävar efter att ha en bred verksamhet som attraherar våra ungdomar. Fritidsgårdens övergripande mål är att bidra till att ungdomar känner sig välkomna och ges en kompletterande och meningsfull fritid.

Socialnämnd

Ansvar och uppdrag

Socialnämnden har till uppgift att fullgöra kommunens uppgifter inom socialtjänsten. Socialnämnden skall säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har beslutat om samt utifrån gällande lagstiftning, förordningar och föreskrifter. De viktigaste lagstiftningarna är:

- Socialtjänstlagen (SoL)
- Förvaltningslagen (FL)
- Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga, (LVU)
- Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)
- Hälso- och sjukvårdslagen (HSL)
- Patientsäkerhetslagen (PSL)
- Offentlighets- och sekretesslagen (OSL)
- Föräldrabalken (FB)
- Färdtjänstlagen
- Alkoholagen.

Socialtjänsten omfattar myndighetsutövning och verkställighet inom;

- Äldreomsorg
- Personer med funktionsnedsättning
- Individ- och familjeomsorg

Socialnämnden skall också arbeta förebyggande, ha medborgardialoger och delta i samhällsplaneringen.

Socialtjänsten skall med hänsyn till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupper egna resurser. Verksamheten skall bygga på frivillighet och respekt för människors självbestämmanderätt och integritet.

Verksamhetsbeskrivning

Nämnd och förvaltningsledning

Förvaltningsledningen skall leda och styra verksamheten i enlighet med de lagar, riktlinjer och beslut som fattas. I förvaltningsledningen finns socialchef, tre verksamhetschefer (Individ och familjeomsorg, Vård och omsorg samt Socialt stöd) och staben (MAS/MAR, SAS, chefstöd, systemansvarig/IT-strateg, anhörigsamordnare).

Individ- och familjeomsorgen (IFO)

Verksamheten är delad i två enheter; Barn- och familjeenheten och Vuxen- och biståndsenheten. Verksamhetens uppdrag är att ta emot ansökningar och orosanmälningar från våra kommuninvånare, att utreda, fatta beslut och följa upp beviljade insatser. Verksamheten möter kommuninvånare i alla åldrar.

Vuxen- och biståndsenheten

Enheten handlägger ärenden som rör personer över 18 år. Enheten är indelad i fyra funktioner; bistånd, missbruk/våld, försörjningsstöd och administration.

Bistånd - möter personer med funktionsvariation, psykisk funktionsnedsättning och äldre personer som har behov av stöd i sin livsföring. Handläggarna utreder behoven enligt Socialtjänstlagen (SoL) och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Missbruk/våld - möter personer som ansöker om stöd och hjälp för missbruksproblematik eller för våldsproblematik. Ett ärende kan också initieras genom en orosanmälan om missbruk eller våldsutsatthet. Här handläggs förutom ärenden enligt SoL också ärenden enligt Lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM).

Försörjningsstöd – möter personer som ansöker om försörjningsstöd. Uppdraget är tvådelat; dels utreds rätten till ekonomiskt bistånd (försörjningsstöd) och dels utreds eventuella behov av stöd och samordning i syfte att den sökande ska bli självförsörjande. Integrationsuppdraget kring flyktingar, Budget- och skuldrådgivning, dödsbohandläggning, färdtjänsthandläggning, avgiftshandläggning samt förvaltningsövergripande fakturahantering och administration ingår också i Vuxen och biståndsenheten.

Barn- och familjeenheten

Barn- och familjeenheten handlägger ärenden som rör barn 0-18 (20 i vissa fall) år. Enheten är indelad i fyra funktioner; socialsekreterare barn/utredare, barnsekreterare, familjehemssekreterare och ett behandlingsteam.

Socialsekreterare barn/utredare – möter barn, unga i åldrarna 0-20 år och deras familjer efter inkommen ansökan eller orosanmälan rörande misstanke om att barn far illa. Stöd till barnet, den unge eller till föräldrarna kan efter utredning beviljas enligt SoL. Vid stor oro för att barn far illa och när samtycke inte finns handläggs också ärenden enligt Lagen om vård av unga (LVU).

Barnsekreterare – möter barn som har beviljats bistånd i form familjehem. Uppdraget är att följa upp insatsen och stödja barnet under placeringstiden. Även stödet till vårdnadshavarna och omgångesplanering utifrån barnets bästa och barnets behov ingår i uppdraget.

Familjehemssekreterare – rekryterar nya familjehem, möter och utbildar, handleder och följer upp de familjehem som får uppdrag av socialnämnden.

Behandlingsteamet – möter barn, unga, vuxna och familjer i olika konstellationer och verkställer biståndsbedömda öppna insatser, insatser i egen regi enligt SoL. Teamet erbjuder stöd- och motivationssamtal, familjebehandling, missbruksbehandling och stöd vid våldsutsatthet. I behandlingsteamet finns också en tjänst som till 50% är förlagd på Familjecentralen.

Våld i nära relationsgruppen (VIN-gruppen) är en verksamhetsövergripande grupp som har en utökad kompetens i ärenden som rör våld i nära relation. Gruppens medlemmar har både en konsultativ och en operativ roll.

Förutom ovan nämnda lagar så handläggs till exempel ärenden enligt eller i samverkan med andra myndigheter enligt Föräldrabalken (FB), Lag om psykiatrisk tvångsvård (LPT), Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), Offentlighets- och sekretesslagen (OSL).

Vård och omsorg

Verksamhetens uppdrag är att ge stöd och hjälp till främst äldre personer så att de kan tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Insatserna ska utformas så de stärker den enskildes möjlighet att leva ett tryggt och självständigt liv. Insatser ges i form av hemtjänst, hemsjukvård (sjuksköterske-/rehab insatser och hjälpmedel) dagverksamhet för personer med minnesproblematik, avlösning, samt korttidsverksamhet. Då behovet inte kan tillgodoses i den ordinarie bostaden finns möjlighet att ansöka om plats på särskilt boende. Det är socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen samt kommunala riktlinjer som reglerar stödet

Verksamheten är indelad på fyra områden: hemtjänst, särskilt boende, hemsjukvård samt korttid och bemanning. Enheterna leds av åtta enhetschefer, samt en biträdande enhetschef inom hälso- och sjukvård. Geografiskt ligger enheterna i Herrljunga och Ljung.

Socialt stöd

Verksamheten är indelad i tre enhetschefsområden; sysselsättning, funktionshinderenhet samt stöd och resurs och om erforderliga beslut om samverkan fattas, eventuellt en till funktionshinderenhet.

Inom funktionshinderenheten verkställs insatser enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS) samt till viss del även insatser enl socialtjänstlagen (SoL). Insatserna inom LSS ska främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet med målet att den enskilde får möjlighet att leva som andra. Funktionshinderenheten verkställer insatserna, bostad med särskild service gruppbostad, personlig assistans, korttidstillsyn, ledsagar-avlösarservice samt att socialt stöd tar över verkställigheten för insatserna de externa LSS insatserna gruppbostad, korttidsvistelse för barn, internat (både Sol och LSS), daglig verksamhet samt boende enl Sol, socialpsykiatri.

Enheten för sysselsättning innehåller arbetsmarknadsenheten, daglig verksamhet samt tvätten. Arbetsmarknadsenhetens uppdrag är att främja enskildas möjligheter till egen försörjning. Uppdraget för daglig verksamhet är att erbjuda meningsfull sysselsättning för personer med beslut om daglig verksamhet enligt LSS. Tvättenheten handhar den kommunala tvätten av både arbetskläder samt tvätt från de båda särskilda boendena.

Inom enheten stöd och resurs verkställs insatser både inom Socialtjänstlagen (SoL) men även inom lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS). Insatser utifrån SoL är boendestöd samt kontaktpersoner som kan vara både SoL beslut eller LSS beslut. Insatser utifrån LSS är bostad med särskild service i form av servicebostad. Stöd och resurs verkställer även boendestödsbeslut för nyanlända som en del i kommunens integrationsuppdrag.

Del av kommunens praktiska mottagande för nyanlända är också placerad under både sysselsättningsenheten samt stöd och resurs. Enheterna delar på uppdraget avseende praktisk mottagning och integration av målgruppen vuxna och barnfamiljer.

Verksamheten under 2022

Nämnd och förvaltningsledning

Likt 2021 kommer fortsatt arbete ligga på att bygga upp förvaltningsledningsgruppen i samverkan med enhetschefer och stab. Detta är fortfarande en grupp som behöver arbeta sig samman. Det strategiska arbetet kommer att få ett fortsatt stort fokus under 2022. Det finns behov att i förvaltningen att ta fram strategiska planer för verksamheten på både kort och lång sikt utifrån kommande behov hos kommuninvånarna för att kunna föreslå och leda verksamheten rätt. Under 2021 har ett omfattande arbete med fokus på kvalitet inletts detta kommer att fortsätta under 2022. Nya mål har tagits fram under 2021 och kopplat till dessa har socialnämnden beslutat om målkriterier. Förvaltningens verksamheter har arbetat med aktiviteter för att nå upp till målen. Under 2022 kommer fortsatt fokus finnas på måluppfyllnad och analys av målkriteriernas hjälpsamhet att mäta om förvaltningen är på rätt väg.

Utveckling av verksamheten med digitala lösningar är en förutsättning för att klara framtidens omsorg. För att kunna utreda, planera och genomföra flertalet projekt inom digitalisering har ytterligare en systemadministratör/IT-strateg anställts. Under 2022 aviseras att framtidens vårdinformationsmiljö (FVM) kommer att implementeras i kommunen. Systemet kommer att ersätta nuvarande SAMSA och är ett system för säkervårdinformatiöns överföring mellan två huvudmän.

Under hösten 2021 kommer en ny roll att införas i förvaltningen, anhörigsamordnare, förhoppningen är att detta skall bli en kvalitetsökning för kommuninvånarna och arbetet kommer att utvecklas under 2022.

En översyn av hela förvaltningens verksamheter pågår för att hitta bästa organisering, samarbetsområden och för att klara en budget i balans 2022. Ett led i detta är att Socialt stöd från 2022 kommer att hantera all verkställighet som rör LSS och Socialpsykiatri detta har till viss del hanterats av IFO:s biståndshandläggare. Syftet är att skapa en sammanhållen verkställighet som därmed kan fatta strategiska beslut för målgruppen. Överflytten av verkställighet från IFO kommer att medföra att Socialt stöd går in i 2022 med ett ganska stort budgetunderskott för främst externa placeringar enligt LSS. Fokus kommer att ligga på att försöka hitta andra lösningar på hemmaplan i Herrljunga.

Individ- och familjeomsorg

Under andra halvåret 2022 har IFO flyttat till nya och större lokaler. De nya lokalerna är en viktig del i arbetet med att skapa goda förutsättningar för en god arbetsmiljö och för ökad intern samverkan då alla medarbetare nu är samlokaliserade. Även möjligheten att erbjuda en miljö som främjar arbetet med enskilda har förbättrats då de nya lokalerna erbjuder mer anpassade och öppnare mottagningsutrymmen.

Stabilitet i personalgrupperna och arbete med att skapa strukturer som stärker och underlättar verksamhetens möjligheter till att leverera en verksamhet som lever upp till våra framtagna ledord; Tillit, Trygghet, Tillgänglighet och Transparens har varit vårt fokus under 2021. Det arbetet kommer fortsatt vara ett tydligt fokus under 2022.

Vårt 2-åriga projekt, Framtidsresan, har under 2021 tagit fram underlag för hur personalomsättning, antal aktuella ärenden, antal placeringar mm har sett ut några år tillbaka i tiden. Det underlaget möjliggör nu för verksamheten att fortsätta sitt utvecklingsarbete när det gäller arbetsmetoder kvalitetsarbete i enskilda ärenden. Genom systematisk uppföljning av olika statistiska underlag kan enheterna också lära känna sina verksamheter i siffror. Det i sin tur ger goda förutsättningar att ta fram väl underbyggda analyser och bedömningar för att sedan kunna sätta in rätt resurser och kompetens i rätt skedde. Inom ramen för projektet har verksamheten också implementerat en tydlig metod för systematisk uppföljning när det gäller arbetsbelastning med fokus på medarbetarna på barn- och familj. Det uppdraget kommer att fortgå under hösten 2021 och under första halvåret 2022. Under 2021 har IFO skapat ett sammanhållet behandlingsteam och utökat våra behandlingsresurser med ytterligare en tjänst. Målet med denna organisationsförändring och utökade satsning är att inom verksamheten skapa möjligheter att utveckla tydliga och kvalitativa insatser som alternativ till externa placeringar. Utvecklingen av behandlingsteamet som gemensam resurs och behandlingsteamets olika insatser kommer att fortgå under hela 2022. Arbetet med att kvalitetssäkra våra beslut inom äldreomsorgen med fokus på biståndsbeslut i form av hemtjänst kommer att intensifieras under 2022. Utgångspunkten i det fortsatta arbetet med frågan kommer att vara det underlag som tas fram under den externa granskningen av Ensolution hösten 2021. Arbetet med att öka tillgången till och användandet av kameratillsyn istället för fysiska tillsynsbesök nattetid, där det är möjligt, är fortsatt ett prioriterat område och arbetet med att skapa en ökad samverkan mellan Vuxen- och biståndsenheten och de verkställande enheterna inom framförallt hemtjänst och korttidsboendet kommer fortgå under hela 2022.

På gång/övergripande fokusområde för IFO 2022:

- Systematiskt kvalitetsarbete och avvikelshantering
- Målarbete och interna strukturer för kommunikation och transparens.
- Kvalitetssäkra och utveckla digitala tjänster och digital tillgänglighet
- Intern och extern samverkan
- Fortsatt utveckling av kvalitativa insatser i egen regi - Behandlingsteamet
- Arbetsbelastningen och rätt resurser utifrån behov.
- Översyn/granskning ÄO/hemtjänst – analys och aktiviteter utifrån framtaget underlag, genomförs av Ensolution

Vård och omsorg

Ett arbete har påbörjats i verksamheten under 2020 med att starta upp värdegrundsarbetet och att hålla det levande framledes. Enhetscheferna har lagt ner ett stort arbete med att få i gång förändringsarbetet och skapa bra dialoger. Fokus ska i höst ligga på kvalitet, analys av resultat. En plan för det fortsatta arbetet 2021/2022 håller på att tas fram i gruppen gemensamt med verksamhetschef.

På Hemgården har caféets lokaler rustats upp för att användas för aktiviteter/studiecirklar i mindre grupper. Uterummen både på Hagen och Hemgården nyttjas i stor utsträckning då även det finns möjlighet till både kyla och värme. Utomhusmiljön har också gjort att man har möjlighet att använda utomhusköken och grillmöjligheter.

Arbetet med heltid som norm och deltid som möjlighet fortsätter att införas på enheterna. Samverkan mellan hemtjänstenheterna, särskilt boende samt nattorganisationen arbetar nu över gränserna i så kallade samplaneringsområden. Detta som ett steg i heltid som norm och deltid som möjlighet då resursspass planeras ut effektivt i verksamheten. Detta medför att antalet timvikarier minskar.

Öka kunskapen hos enhetscheferna kring schemaläggning, planering och optimering pågår med olika utbildningsinsatser.

Genomlysning av hemtjänsten kommer ske under hösten på grund av de höga kostnaderna för hemtjänst. Sista åren har en ökning skett trots att antalet hemtjänststimmar minskat och förvaltningen behöver få en analys att arbeta vidare med för att kunna minska kostnaderna då hemtjänsten har effektiviseringskrav under 2022 och 2023 som behöver genomföras på ett patientsäkert sätt.

På gång inom verksamhetsområdet;

- Genomlysning av hemtjänsten kommer ske med start hösten 2021, med hjälp från Ensolution.
- Värdegrundsarbete fortsätter under 2022
- Äldreomsorgsplan kommer att påbörjas under hösten 2021 för att slutföras under 2022 (strategisk plan för upp till 10 år framåt i tiden)
- Ökat arbete kring att analysera resultat och avvikelser samt hitta gemensamma åtgärder.
- Äldreomsorgslyftet – för omvårdnadspersonal med start i augusti/september 2021. Det är både grundutbildning till undersköterska samt till specialistundersköterska. Inom ramen ligger även utbildning av en sjuksköterska till distriktsköterska
- Hotellås - införs i första etappen under hösten 2021 på Hagen och planering pågår för Hemgården
- Förstudie pågår hösten 2021 kring användningen av Hemgårdens lokaler, här inkluderas även en prognos av framtidens behov av somatiska platser
- Nyckelfria lås inom hemtjänsten – de återstående, upphandlade låsen kommer monteras under hösten 2021 och under 2022 kommer effektåterhämtningen att analyseras
- FVM framtidens vårdinformationsmiljö är på intågande, men försening har skett på grund av att Cerner (leverantören) inte haft koll på GDPR lagstiftningen.
- TES/HSV planeringsverktyg för hälso- och sjukvårdsenheten kommer att införas under hösten 2021
- AppVa/MCSS –digitala signeringslistor är införda och vissa uppdateringar sker efter sommaren. Under 2022 kommer effektåterhämtningen att analyseras.
- Digitala läkemedelsskåp i ordinärt boende kommer installeras under hösten 2021.
- Samordnade individuella planer (SIP) implementering kommer att arbetas med i verksamheten.
- Utbildning av chefer samt omvårdnadspersonal i BPSD samt Senior Alert. Svårigheter har varit att få igång utvecklingsarbetet då samtliga utbildningar varit inställda under hösten 2020 och våren 2021.
- Starta upp med teammöten på samtliga enheter där även Senior Alert och BPSD kommer vara en viktig del.

- Nytt demenscentra – anbudstiden löper ut under augusti/september 2021
Fortsatt arbete med LOV inom Hemtjänst under 2022

Socialt stöd

Socialt stöd kommer under 2022 arbeta med ”Framtidens LSS. Utveckla LSS insatserna på hemmaplan för att möta det utökade behovet. Driva arbetet med att starta upp en egen korttidsverksamhet för barn inom LSS samt utveckla insatsen korttidstillsyn. Samtliga enheter kommer fortsätta implementera heltid som norm och deltid som möjlighet och förbättra samplaneringen. Ett arbete med att utveckla ett team med stödpedagoger kommer fortsätta att formas under 2022. Daglig verksamhet, och boendena bostad med särskild service har sedan tidigare och kommer att anställa stödpedagoger så att respektive enhet har den kompetensen för att utveckla och kvalitetssäkra metoder och arbetssätt inom målgruppen. Samverkan och kvalitetssäkring kommer stå i fokus.

Stöd och resurs kommer fortsätta arbetet med att utveckla kvalitén att lära känna sin enhet både i verkligt behov men även i siffror för att kunna göra träffande analyser och sätta in rätt resurser och kompetens. Medarbetarna kommer få kompetensutveckling för att på bästa sätt kunna möta de behov som finns i verksamheterna.

Sysselsättningsenheten har under 2021 arbetat fram aktiviteter för måluppfyllelse som kommer att ta mer fart under 2022 då chefskollegor är på plats. Driva utveckling och förbättringar på enheterna kommer stå i fokus får att använda kommunens resurser på effektivaste sätt. Ett fortsatt arbete med att utvärdera och utveckla den kommunala tvätt enheten som togs över vid årsskiftet 2021 för att kunna möta det behov som förvaltningen och kommunen har.

Daglig verksamhet kommer att även att få nya lokaler under utgången av 2022. Ett arbete för att hitta och skapa ändamålsenliga lokaler har påbörjats under 2021 i och med att nuvarande lokaler inte finns tillgängliga vid ombyggnationen av det nya demenscentrat. Daglig verksamhet utvecklar även de metoder och arbetssätt som används idag inom verksamheten och en stödpedagog anställdes och började i september 2021.

Enheterna inom socialt stöd kommer delvis att omorganiseras för att på bästa sätt hitta samhörighet både vad det gäller personalsammansättningar och kompetenser för att möta behoven på bästa sätt.

Teknisk nämnd

Ansvar och uppdrag

Tekniska nämnden är väghållare för kommunens gatunät samt ansvarar för drift och underhåll av kommunens gator, vägar, broar, fastigheter, allmänna platser, gatubelysning och parkmark. Ansvaret innefattar även kommunal parkeringsövervakning och förändring i lokala trafikföreskrifter samt flaggning och dekorerings av allmänna platser.

Nämnden ansvarar för bidrag till enskilda vägar och vägsamfälligheter samt kommunens trafik- och trafiksäkerhetsarbete.

Nämnden handlägger ärenden angående försäljning av tomter för bostadsändamål och ansvarar för den kommunala tomtkön.

Nämnden handlägger och genomför mark- och fastighetsaffärer på uppdrag av kommunstyrelsen.

Nämnden ansvarar för projektering, upphandling och genomförande av beslutade investeringar i fastigheter och anläggningar.

Nämnden ansvarar för kommunens verksamhetslokaler, inklusive drift och underhåll, samt hyr externa lokaler åt andra förvaltningar.

Nämnden handlägger ärenden angående statligt och kommunalt bostadsstöd.

Nämnden tillhandahåller måltider, vaktmästeri och lokalvård till kommunens förvaltningar.

Nämnden ansvarar för kommunens fritidsverksamhet och handlägger ärenden gällande kommunalt bidrag till föreningar.

Nämnden handlägger ärenden angående marknadsverksamheten och torghandeln i Herrljunga.

Nämnden ska verka för att utveckla renhållningskollektivet och ansvarar för renhållning, avfallshantering, återvinning och behandling av hushållsavfall.

Verksamhetsbeskrivning

Nämnd och förvaltningsledning

Från 2022 finns förslag på ny nämndsorganisation där bygg- och miljönämnd övergår i en myndighetsnämnd och tekniska nämnden övergår till en samhällsbyggnadsnämnd.

Ledning, uppföljning samt rapportering av förvaltningens verksamhetsområden säkerställs inom denna funktion. Verksamheter som projekt, administrativ hantering av ärenden, markförsörjning och fastighetsreglering ingår.

Bostadsanpassning som tidigare låg organisatoriskt under förvaltningsledning kommer från 2022 ligga under fastighetsenhetens ansvar.

Gata och park

Enheten för gata och park innehåller väghållning av kommunala gator och allmänna platser, gatubelysning, trafiksäkerhet, trafikföreskrifter, handläggning av bidrag till enskilda vägar. Detta inkluderar såväl drift och underhåll som investeringar samt koordinering med regionala och nationella infrastruktur- och trafikrelaterade program. Även förvaltning av park- och grönytor samt upprätthållande av skogsbruksplan med tillhörande skogsbruk ingår. Från 2021 ingår även ansvaret för arrendeavtal

Fastighet

Fastighetsenheten förvaltar i dagsläget ca 73.000 kvm. Enheten ansvarar för underhåll, drift och skötsel av fastighetsbeståndet samt bistår verksamheterna med vaktmästeritjänster. Vidare ansvarar enheten även för skalskydd, lås och larm samt byggnadstekniskt brandskydd. Från 2022 ingår även ansvaret för bostadsanpassning

Måltid

Måltidsservice ska leverera kostnadseffektiv service av rätt kvalitet till beställande förvaltningar och dess gäster i form av måltider efter de ekonomiska förutsättningar som ges. Måltiderna styr mot livsmedelsverkets rekommendationer för respektive målgrupp inom förskola, skola, vård- och omsorg.

Verksamheten ska tillsammans med köpande förvaltningar verka för att höja måltidskvaliteten utifrån kundens och gästens önskemål. I uppdraget ingår att följa och implementera det

kostpolitiska programmet från 2020. Verksamheten ska verka för hållbara livsmedelsinköp, ur ekonomiskt, svenskt och ekologiskt perspektiv. Svenska inköp går före ekologiskt importerat. Verksamheten ska verka för att minska matsvinnet i kommunens kök.

Lokalvård

Genom att använda rätt städmetoder, material och övrig utrustning skapas en effektiv lokalvård i kommunens samtliga förvaltningar.

Fritid

Enheten handlägger bidrag till föreningar och har ett strategiskt ansvar för utveckling av fritidsverksamheten i kommunen samt kontakten med föreningar.

Sim- och idrottshallen bedriver aktiviteter för alla kommunens innevånare. Det bedrivs simundervisning för alla elever i kommunen från förskoleklass till år 6, simskola, babysimkurser och vattengympa. Simhallen hyrs ut till föreningar och privatpersoner. I huset finns även ett gym med gruppträning som drivs i kommunal regi (Herrljunga Sportcenter). Idrottshallen och Mörlandahallen hyrs ut på dagtid till skolan och på kvällstid och helger hyrs den ut till föreningar, evenemang och privatpersoner.

Fritidsverksamheten ansvarar också för kommunens elljusspår samt kommunal badplats.

Renhållning

Renhållningsavdelningen ansvarar för ett miljöriktigt omhändertagande av hushållsavfall. Kommunens renhållningsverksamhet är avgiftsfinansierad. Insamlingen av rest- och matavfall samt slam från enskilda brunnar sker inte i egen regi utan utförs av upphandlade entreprenörer. Renhållningsavdelningen ansvarar för kommunens två bemannade återvinningscentraler (ÅVC) som tar emot grovsopor och farligt avfall. Bemanningen sköts av kommunens arbetsmarknadsenhet. Tumbergs avfallsanläggning drivs och ägs gemensamt.

Verksamheten under 2022

Nämnd och förvaltningsledning

Från och med 2022 kommer nämnder och förvaltningar gällande samhällsbyggnad och myndighetsnämnd att träda i kraft. För att säkerställa det administrativa stödet efter rådande behov utökades under våren 2021 i organisationen med en administratörstjänst på 50%. Inför 2022 har ytterligare behov identifierats vilket innebär att vi i början av 2022 kommer utöka administratörstjänst med ytterligare 50% till organisationen. Förvaltningens organisation kommer då vara intakt enligt plan.

Fortsättningsvis kommer utvecklingsarbete med att se över processer och digitalisering att fortsätta, tex stödsystem för kvalitetssäkring och uppföljning av leverans fortsätter initialt inom lokalvård och fastighet som har en pågående process. Arbete och implementering av aktiviteter i vårt arbete med måluppfyllnad kommer fortsätta 2022.

Gata och park

Vinter, gatu- och grönytedrift planeras enligt de driftsavtal som finns för respektive område. Reinvesteringar gata och lekplatser utförs i paritet med budgetram. Även övriga investeringar planeras att utföras enligt budget. Skogsbruk enligt gällande skogsbruksplan.

Fastighet

Under 2022 är det planerat att fortsätta arbetet med att ta fram underhållsplaner för kommande år. Behov finns att bland annat byta fönster på Mörlandaskolan och Mörlandagården efter ombyggnationen. Diverse inre underhåll samt byte av fönster samt renovering och målning fasad av Od skola. Renovering utav omklädningsrum med duschutrymme och toaletter i Altorpshallen. Fasadmålning och fönsterbyte på Kulturskolan och Stationshuset i Ljung. Fastighets satsning på kamerabevakning utav skolor och även stationshuset fortsätter med ambition att under 2021 få ytterligare kamerapunkter kompletterade efter ansökningar som gjorts och där handläggningstiden dragit ut på installationen. Målet är sen tidigare att på sikt minska skadegörelse och åverkan i och kring berörda områden samt kunna dokumentera och samla in information när sabotage sker. Under 2021 påbörjas förstudier kring både Altorpskolan och Hemgården, något som fastighetsenheten kommer vara delaktig i för att se vilka åtgärder som eventuellt kan samköras.

Måltid

Fortsatt arbete med att minska matsvinnet i förskola, skola och äldreomsorg. Matsvinnsmätningar utföres minst tre gånger per år. Implementering av kostdataprogram där alla förskolor ska kunna beställa matportioner och varor på ett enklare och tydligare sätt för verksamheterna. Brandskyddsutbildning för all personal

Lokalvård

Digitalt städverktyg/program skall implementeras och igångsättas. Avhängt av vad systemet kommer att påvisa kommer städområden och städytor anpassas efter det. Upphandling av papper-kem-plast och städmaterial skall upphandlas, nuvarande avtal med Procurator går ut 2022-05-31. Upphandling utförs tillsammans med Vårgårda kommun.

Fritid

Ett 2021 med stor påverkan av pandemin. Mål 2022 är att komma tillbaka till normal verksamhet i Sportcenter. Utveckling och marknadsföring av lägerverksamhet. Fritidsverksamheten ska utvecklas till att inkludera fler kommuninvånare till simundervisning (vuxensimskola, personer med funktionsvariation, babysim mm). Fortsatt utveckling av utemiljöer. Utveckling av olika träningsformer för seniorverksamhet.

Renhållning

Renhållningsavdelning fortsätter sitt arbete kring att förbättra befintliga renhållningsregister. Tillsammans med upphandlad entreprenör kommer renhållningsavdelningen följa upp att valt abonnemang är ett för kunden anpassat renhållningsabonnemang gällande insamling av mat- och restavfall.

Vid årsskiftet kommer slamtömningen på enskilda avloppsanläggningar påbörjas med en ny entreprenör. I samband med denna entreprenörstart kommer även detta register gås igenom så att alla avloppsanläggningar har en tömningsfrekvens som följer renhållningsföreskriftera. Under året kommer ett nationellt initiativ pågå där hushåll från Herrljunga kommun deltar. Det är en nationell tävling för hushåll som vill minska på de onödiga sakerna, utgifterna, stressen och klimatavtrycket. I ett års tid får deltagare inspireras till hur man kan leva mer hållbart och samtidigt tävla mot andra hushåll i den stora Sverigekampen.

Under året kommer en uppdaterad version av sorteringsguiden att delas ut till samtliga hushåll. Förhoppningsvis kommer guiden ledan till en förbättrad sortering vilket leder till en minskad miljöbelastning från avfallsområdet.

Bygg och miljönämnd

Ansvar och uppdrag

Bygg- och miljönämndens uppdrag omfattar myndighetsutövning enligt miljöbalken, livsmedelslagen, plan- och bygglagen samt räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor. Förvaltningens uppgift är att, på nämndens uppdrag, vara kommunens tillsynsmyndighet enligt miljöbalken och livsmedelslagen, handlägga ansökningar om tillstånd/bygglov, bedriva fysisk detaljplanering och räddningstjänst. Nämnden svarar även för kart- och mätverksamhet, adressregister, GIS (Geografiskt informationssystem) och energirådgivning.

Verksamhetsbeskrivning

Miljöenheten

Miljöenheten har i uppdrag att övervaka efterlevnaden av framför allt miljöbalken och livsmedelslagen och dess föreskrifter. Detta ansvar omfattar ett antal delområden; små avlopp, miljöskydd, hälsoskydd, lantbruk, livsmedel, naturvård, renhållning och klagomål. Förutom tillsynsansvaret har enheten också informationsansvar inom sitt arbetsområde gentemot företag och allmänhet.

Det största arbetsområdet för miljöenheten är tillsyn och uppföljning av små avloppsanläggningar. Ambitionen är att alla små avlopp ska få ett tillsynsbesök vart tionde år. Enheten har arbetat aktivt med tillsyn av små avlopp sedan 2010 och har nu besökt alla

anläggningar vid minst ett tillfälle. Just nu består arbetet till stor del av att handlägga ansökningar om nyanläggning av avloppsanläggning i fall där den gamla anläggningen varit undermålig. Att skicka påminnelser och följa upp tidigare kontrollerade anläggningar som visat sig vara undermåliga är också ett stort arbetsområde.

Området miljöskydd innebär tillsyn av efterlevnad av miljöbalken vid industriföretag, tankstationer, avloppsreningsverk, värmeverk m. fl. Inom miljöskyddsområdet ligger också tillsynsansvar för förorenade områden med pågående verksamhet och tillsyn vid sanering i samband med miljöolyckor. Hälsoskyddstillsyn utförs på bl.a. skolor, förskolor, simhall, fotvårdare, tatuering, solarier, hyresbostäder m fl. På lantbruk utförs tillsyn med avseende på bland annat gödselspridning, gödsellagring och användning av växtskyddsmedel. Miljöenheten handlägger också ansökningar och anmälningar inom miljöskydd, hälsoskydd och lantbruk.

Inom livsmedelskontrollen ingår kontroll av efterlevnad av livsmedelslagen på bland annat restauranger, skolkök, dagligvaruhandel. Enheten handlägger också registreringar av livsmedelsverksamheter.

Några av miljöenhetens mindre områden är naturvård och renhållning. Inom naturvård utför miljöenheten provtagning på badvattenkvaliteten i två badsjöar och övervakar flera miljömässiga parametrar i ett stort antal sjöar. Inom renhållning ingår handläggning av anmälningar och ansökningar utifrån renhållningsföreskrifterna. Det gäller främst dispenser från tömning och hämtning eller anmälan om kompostering.

Klagomål är en ärendetyp som berör alla kontrollområden. Allmänheten eller andra aktörer lämnar regelbundet in klagomål eller tips till miljöenheten. Det gäller ärenden där man misstänker att det förekommer olägenhet enligt miljöbalken eller livsmedelshygieniska brister. Dessa ärenden är av väldigt varierande karaktär, men oftast handlar det om dumpning av avfall, fuktskadad bostad, skrotbilar, olämplig gödselspridning eller buller.

Plan- och byggenheten

Enhetens uppdrag är bland annat att sörja för kommunens detaljplanering. Bygg- och miljönämnden är även beslutande myndighet i frågor som regleras i plan- och bygglagstiftningen.

Plan- och byggenheten verkställer framtagandet av detaljplaner. Handläggning av detaljplaner är reglerad i lag. Omfattningen är beroende av byggandet och beslut av kommunstyrelsen. En del detaljplaner betalas av externa brukare. När det gäller detaljplaner för exploateringsprojekt svarar kommunstyrelsen direkt för externa kostnader.

Bygglovsverksamheten är reglerad i lag. Omfattningen styrs av byggandet och kan variera mellan olika år. Förutom byggande omfattar enhetens tillsynsansvar obligatorisk ventilationskontroll, skyddsrum och hissar samt tillämpningen av bestämmelserna om strandskydd.

Inom enhetens ansvar ligger ajourföring av primärkartan samt av byggnads- och adressregister enligt avtal med Lantmäterimyndigheten. Dessa register är en del av en för hela riket gemensam databas.

Plan- och bygghandläggare tillhandahåller rådgivning i frågor som gäller detaljplaner, lokalisering, utformning, färgsättning, arkitektur, planlösning, byggnadsteknik och byggnadsjuridik samt energirådgivning. Rådgivningen är en viktig verksamhet med syfte att

förebygga dåliga lösningar, fel, konflikter och tvister, som i förlängningen ger onödiga kostnader för både kommunen och den enskilde.

Ansvar för underhåll och utveckling av system som ger tillgänglighet till databaser och information med geografisk anknytning ligger på plan- och byggheten (GIS).

Herrljunga kommun har ett samarbete med sex andra kommuner för att kunna erbjuda energirådgivning till företag och privatpersoner inom kommunerna. Nuvarande avtal gäller 2021 – 2022. Inom energirådgivningen sker uppsökande verksamhet där i första hand företag med förmodad hög energiförbrukning och/eller fossiloljeeldning erbjuds ett kostnadsfritt energirådgivningsbesök. Rådgivning och besök hos organisationer och hushåll är också helt kostnadsfria. Energirådgivningen genomför även informationsträffar och andra typer av energiinformation. Energirådgivningen finansieras helt av ekonomiskt stöd från Energimyndigheten.

Räddningstjänsten

Räddningstjänsten ansvarar för räddningsinsatser vid olyckshändelse och verkar för att hindra överhängande fara för olyckshändelse samt för att hindra och begränsa skador på människor, egendom eller miljö. Räddningstjänsten ansvarar även för frågor om tillstånd för hantering av brandfarliga varor som hanteras i kommunen. Den kommunala räddningstjänsten regleras av Lagen om skydd mot olyckor, Lagen om extraordinära händelser, Lagen om brandfarlig vara, förordningar samt av kommunfullmäktige fastställda handlingsplaner, dels förebyggande, dels operativt. Lagstiftningen styr hur samhällets räddningstjänst ska organiseras och bedrivas. Förutom den övergripande verksamheten, som främst syftar till administrativa arbetsuppgifter i egenskap av en politisk styrd kommunal verksamhet, kan Räddningstjänstens uppdrag delas in i tre kategorier.

En stor del av det förebyggande arbetet är myndighetsbaserat i form av tillståndsgivning och tillsynsarbete enligt Lag om skydd mot olyckor samt Lag om brandfarliga och explosiva varor. En annan del är länken mellan kommunens sotningsentreprenör, där räddningstjänsten ger medgivande till egen sotning samt övrig samverkan med andra kommunala förvaltningar och myndigheter, främst i brandskyddsrelaterade frågor. En del i det förebyggande arbetet är att stötta den enskilde i att leva upp till dennes skyldigheter enligt lag. Det sker främst genom rådgivning, riktade kampanjer och utbildning.

Upprätthållande av beredskap i kommunen. Detta görs igenom att bemanna två brandstationer med totalt 1 insatsledare 2 styrkeledare 6 brandmän året runt.

Räddningstjänsten ska följa upp de insatser som man genomfört och i skälig omfattning ta reda på orsakerna till olyckan, olycksförloppet samt hur insatsen har genomförts skall dokumenteras. Räddningstjänsten ansvarar för prov av brandlarmanläggningar utifrån avtal med fastighetsenheten. Räddningstjänsten tillhandahåller brandskyddsutbildning för kommunanställda och lokala företag i kommunen.

Verksamheten under 2022

Nämnden

Från 2022 finns förslag på ny nämndsorganisation där bygg- och miljönämnd övergår i en myndighetsnämnd och tekniska nämnden övergår till en samhällsbyggnadsnämnd. För att säkerhetsställa det administrativa stödet efter rådande behov utökades under våren 2021 i organisationen med en administratörstjänst på 50%. Inför 2022 har ytterligare behov identifierats vilket innebär att vi i början av 2022 kommer utöka administratörstjänst med ytterligare 50% till organisationen. Förvaltningens organisation kommer då vara intakt enligt plan.

Fortsättningsvis kommer utvecklingsarbete med att se över processer och digitalisering att fortsätta.

Miljöenheten

Miljöenheten har avslutat tillsyn av enskilda avloppsanläggningar enligt fastslagen 10-årsplan, 2010–2019. Under 2020 och 2021 har miljöenheten lagt fokus på att fortsätta att driva ärenden om utsläppsförbud mot de fastighetsägare som har utsläpp av avloppsvatten från anläggningar som inte lever upp till miljöbalkens krav. Under 2022 är planen att tillsynen av enskilda avloppsanläggningar kommer att börja om med de socknar som hade tillsyn under 2010, alltså Eggvena och Bråttensby. Från och med år 2022 förväntas antalet ärenden som avser nyanläggning av enskilda avlopp minska drastiskt, då de flesta anläggningar vid den tidpunkten har åtgärdats.

Inom livsmedelsområdet kommer en organisationsförändring att krävas på sikt eftersom Livsmedelsverket har gått ut med att varje kontrollmyndighet behöver ha en personalstyrka motsvarande tre heltidstjänster som jobbar med livsmedel. Små kommuner behöver sannolikt lösa problemet genom avtal med större kommuner. Miljöenheten jobbar aktivt med att få fram olika möjliga lösningar.

Miljöenheten har ett avtal med konsulter för arbete med förorenade områden. Avtalet sträcker sig från perioden 2019-03-01 t.o.m. 2022-03-01. Ett nytt avtal behöver komma på plats i början av 2022.

Under 2022 är målsättningen att fortsätta arbetet med att sätta fler e-tjänster och att i större utsträckning jobba med vårt ärendehanteringssystem EDP och digitalisering generellt.

Plan- och byggenheten

Antalet bygglov förväntas öka genom att ett flertal nya områden för villabyggnation samt flerbostadshus är under framtagande. Även nya industriområden planeras vilket gör att bygglov för denna typ av verksamheter också kan öka.

Detaljplanering kommer startas av ett flertal nya bostadsområden samt industriområde. Planeringen är främst koncentrerad till Herrljunga tätort där det finns en ökad efterfrågan på kommunala tomter samt mark för exploatering av flerbostadshus.

Föreskrift om digitala detaljplaner införs. Föreskrifterna omfattar sådant som regleras i fjärde kapitlet i plan- och bygglagen (PBL) och kommer att gälla för detaljplaner som påbörjas efter

31 december 2021. Boverket har också beslutat om föreskrifter och allmänna råd om planbeskrivningar som träder i kraft 1 januari 2022 och som blir bindande för detaljplaner som påbörjas efter 31 december 2021. Detta kommer innebära ett förändrat arbetssätt och kräva en del utbildningar.

GIS-systemet kommer utvecklas med nya tjänster för digital tomtreservation samt införandet av modulen fysisk planering.

Under 2022 är totalt 1300 energirådgivningstimmar i samarbetet budgeterade varav ca 200 timmar är budgeterade för Herrljunga kommun. I slutet av 2022 förväntas kommunerna få besked om hur Energimyndighetens fortsatta tilldelning av medel ska se ut.

Räddningstjänsten

Fortsatt implementering av Gränslös räddningstjänst. 2 nya roller, Insatsledare och CSR (Chef och stabsresurs) ska utvecklas.

Bilaga 1

HERRLJUNGA KOMMUN

BUDGET och MÅLDOKUMENT

2022–2024

Kristdemokraterna

Kommunens väl

Centerpartiet

Moderaterna

Vi satsar hållbart och framåt

Att bygga en kommunal budget handlar om att göra prioriteringar, men också att bygga upp en kommunal verksamhet som är hållbar övertid. Vi kan varken räkna med större ökade skatteintäkter till följd av befolkningsökning, då det är osäkra mått, likt så kan vi inte heller göra investeringar eller ramhöjningar som vi inte klarar av under en överskådlig framtid.

Samtidigt som hållbarhet är viktigt så behöver vi också bygga en kommun som kan ge en bra service till våra medborgare, vara en god arbetsgivare till våra anställda, lyfta och stötta kommunens näringsliv och locka hit framtida medborgare. Detta gör vi genom att satsa på de områden som mest behöver det, men också genom att se över hur vi kan effektivisera vår verksamhet och leverera samma kvalitet, eller högre, till lägre kostnader. Här kan vi lära från många andra kommuner i Sverige, men också utveckla det som vi själva redan idag gör bra.

År 2020 och första delen av 2021 har varit speciellt ur många perspektiv. Utöver pandemins påverkan på verksamhet, personal och kommunens invånare har även statliga åtgärder gett stor påverkan på det ekonomiska resultatet. Totalt visar Sveriges kommuner ett resultat som är betydligt högre för år 2020–2021 än vad som förväntades för något år sedan. Som en del i statens kompensation för minskat skatteunderlag på grund av Covid-19, tillförde regeringen extra medel för budgetåren 2020–2022. Kompensationen för 2022 blir cirka 3 mnkr för Herrljunga, vilket motsvarar 0,5 % av kommunens resultatmål. Detta är tillfälliga medel och kan således inte användas för permanenta ramhöjningar. Däremot kan tillfälliga satsningar som påverkar framtida kvalitet och effektivitet genomföras.

De styrande partierna ser att det finns behov av tillskott i verksamheterna samtidigt som det finns behov av att göra anpassningar utifrån volymförändringar. Denna budget hanterar både direkta satsningar i verksamheterna, samtidigt som den pekar på områden där nödvändiga anpassningar och effektiviseringar behöver göras.

Socialnämnden

Socialnämnden har under 2019–2020 arbetat kraftfullt med att se över sina kostnader.

Förvaltningens ledning är sedan en tid fulltalig och har börjat bedriva ett arbete där mycket nu sker och startat många processer där kvalitet, effektivisering och kostnadskontroll fått extra stort fokus. De styrande partierna ser att det behövs satsningar inom socialnämnden framförallt inom områden som ligger utanför hemtjänst och särskilt boende, och kommer därför satsa extra på dessa verksamheter.

De styrande partierna väljer även att satsa på den anhörigsamordnare som nu under 2021 anställs och då finansieras via statligt bidrag. Denna tjänst kommer komma flera verksamheter till del inom socialförvaltningen, men även fler delar av kommunens verksamhet så som bildningsnämnden då funktionen ska stötta vårdnadshavare till barn med NPF-diagnoser.

De styrande partierna satsar på följande till socialnämnden i form av permanent ramhöjning och långsiktig satsning:

✓ Utökade resurser för placeringar Individ och Familjeomsorgen	1 500 tkr
✓ Finansiering för minskat heltidsmått kommunal, nattarbete	620 tkr
✓ Utökad budget för tillkommande personlig assistansärende	1 200 tkr
✓ Satsning på boendestöd	500 tkr
✓ Utökad budget för servicebostad LSS	500 tkr
✓ Satsning på anhörigsamordnare	500 tkr

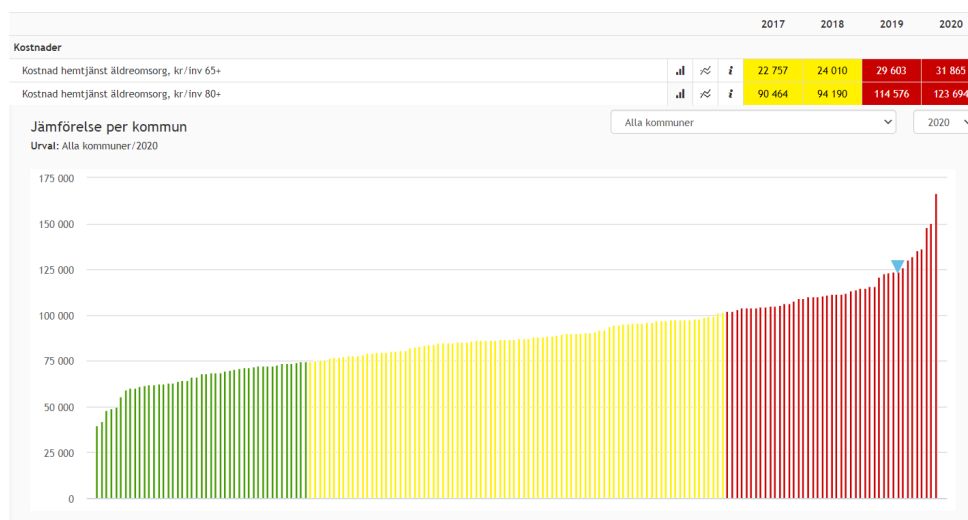
Totalt tillförs permanenta satsningar till socialnämnden med **4 820 tkr**.

För att finansiera denna satsning behöver åtgärder genomföras för att få till en mer kostnadseffektiv hemtjänst. De styrande partierna ser att det finns stora möjligheter till att effektivisera hemtjänsten i Herrljunga kommun.

Hemtjänstkostnaderna har under de senaste tre åren ökat och Herrljunga kommuns hemtjänst är i dagsläget bland de dyraste i Sverige. De styrande partiernas bedömning är att vi har goda förutsättningar att minska kostnaderna för vår hemtjänst men bibehålla, eller än hellre öka, kvaliteten för våra medborgare.

Hemtjänstkostnaden per invånare 80+ har mellan 2018 och 2019 ökat med hela 22 % och under det senaste året med ytterligare 8 %. Från 2018 års nivå 94 190 kr till 2020 års nivå 123 694 kr/invånare 80+. Redan 2021 tog förvaltningen initiativ till att lägga resurser för att identifiera bakgrunden till kostnadsutvecklingen och vilka åtgärder som kan göras för att få ner kostnaden för hemtjänsten och samtidigt bibehålla, eller öka, kvaliteten i verksamheten.

En effektivisering av hemtjänsten är inlagd i budgeten med totalt **2 200 tkr** år 2022 och ytterligare **2 200 tkr** år 2023. Det innebär en effektivisering om ca 5 % för hemtjänsten år 2022. Effektiviseringen skall i första hand ske på administration och planering, om inte pågående utredning tydligt visar på andra brister. Arbetet med att stärka kontinuiteten får inte äventyras.

Källa: Kolada, kostnad per invånare för Hemtjänst Herrljunga kommun i jämförelse med Sveriges kommuner

Bildningsnämnden

- ✓ Satsning på utökad ram om 400 tkr för att bibehålla nuvarande kulturskola
- ✓ Satsning på stöd om 510 tkr för att stötta elever med särskilda behov

Ett statsbidrag riktat till kulturskolan togs bort av regeringen inför budgetåret 2021 och Bildningsnämnden behöver tillskott i kommunbidrag för att kunna bibehålla samma kvalitet och utbud som idag. Därför satsar vi 400 tkr på kulturskolan. Denna satsning är inte minst viktig i en tid då många barn och unga stått utan fritidsaktiviteter under år 2020 till följd av pandemin, därför vill vi säkerställa att vi kan bibehålla samma verksamhet som tidigare för att bidra till en aktiv fritid för barn och unga i vår kommun.

De styrande partierna är stolta över att Herrljungas skolor år efter år hamnar högt upp i den nationella skolrankingen. En skola som ser och kan stötta elever med olika förutsättningar är centralt för att hela skolan och sedermera kommunen ska lyckas. Därför väljer de styrande partierna att även prioritera en satsning för elever i behov av särskilt stöd. Satsningen omfattar 510 tkr och är viktig för att ge fler barn en trygg och värdefull skolgång.

I Herrljunga kommun visar statistik att Bildningsnämnden behöver anpassa sina verksamheter utifrån minskad volym av barn och elever. Med denna minskning behöver också anpassningar genomföras så att samma kvalitet kan bibehållas och att kostnaderna inte blir allt för höga per elev/barn. För att ge Bildningsnämnden rätt förutsättningar till att anpassa ner sin verksamhet läggs extra resurser (utöver den vanliga demografitilldelningen) till Bildningsnämnden med 5 500 tkr 2022, 3 400 tkr 2023 och 1 400 tkr 2024.

Tillfälliga medel tillfördes Bildningsnämndens verksamheter för 2021 på totalt 8 400 tkr, vilket innebär att Bildningsnämnden behöver anpassa sin verksamhet med ca 3 000 tkr under 2022.

De styrande partierna ger därför Bildningsnämnden i uppdrag att se över och anpassa verksamheten utifrån verklig volym av barn och elever.

Tekniska nämnden och bygg- och miljönämnden

Rambudgeten för nämnderna lämnas oförändrad.

De styrande partierna vill understryka att det överskott som tekniska nämnden gick med 2020 är något som nämnden behöver se över. En stor del av detta berodde på uteblivna åtgärder till följd av Coronapandemin, vilket ingen kunde råda över. En budget i balans innebär emellertid inte bara att inte gå över budget utan också att inte hamna för långt ifrån det budgeterade beloppet.

De styrande partierna ser även ett behov av att tidplaner, kalkyler och riskanalyser inom nämnderna behöver förfinas för att verksamheten ska kunna arbeta mer riktat och göra satsningar som krävs vid rätt tidpunkt.

Övriga satsningar

Effektiviseringsprojekt

Framtidens demografi går mot att vi får allt fler äldre och även till viss del yngre i förhållande till den förvärvsarbetande delen av befolkningen. För att kommuner ska kunna möta dessa förändringar krävs ökade resurser, både i form av personal och pengar. Det krävs också att verksamheterna fungerar så effektivt som möjligt så att vi kan nå så hög kvalitet vi bara kan med de resurser vi har att tillgå. Att bli effektiv innebär inte att vi ska dra ner något utan att vi ska kunna höja kvaliteten inom vissa områden för samma pengar, genomföra verksamhet för samma pengar till fler personer och/eller minska våra kostnader för lika många personer i verksamheten utan att kvaliteten påverkas. Detta kräver att kommunen satsar på goda exempel, pröva nya grepp, vågar pröva nytt och jobba för att lyfta fram lyckosamma lösningar.

De styrande partierna tillför denna budget **2 700 tkr** för att möjliggöra detta arbete i kommunen.

Satsningen är tillfällig men vi tror att den kan möjliggöra goda effekter som påverkar framtida budget positivt. Medlen ska kunna komma alla nämnder till del och De styrande partierna ser

även att detta kan fungera som en motivation till nämnderna att intensifiera arbetet i att effektivisera sin verksamhet.

Utökade utvecklingsmedel

De styrande partierna väljer att utöka KS utvecklingsmedel med **1 000 tkr** för 2022. Utvecklingsmedlen under KS är en viktig post för att kunna genomföra satsningar av mindre karaktär som uppkommer under budgetåret och som bidrar till att utveckla vår kommun och verksamhet.

Miljöstrateg

Herrljunga kommun har höga ambitioner att vara en hållbar kommun, inte minst miljömässigt hållbart. Att arbeta aktivt med hållbarhet och miljö är dessutom en viktig satsning för att som kommun marknadsföra sig, och visa att vi som kommun prioriterar detta arbete. Vi vet att många, inte minst i den förvärvsarbetande åldern, prioriterar klimatfrågan och detta kan även påverka valet av kommun när det gäller att bosätta sig. Därför är det viktigt även ur aspekten att Herrljunga kommun ska växa att vi satsar på vårt miljöarbete. De styrande partierna möjliggör de långsiktiga målen om att vara en hållbar kommun genom att satsa på en miljöstrategisk funktion. Totalt omfattar satsningen **340 tkr**.

Gunnar Andersson (M)
Kommunstyrelsens ordf.

Jessica Pehrson (C)
Kommunstyrelsens 1: vice ordf.

HERRLJUNGA KOMMUN

Herrljunga kommun Torget 1

524 30 Herrljunga

Telefon: 0513-170 00

www.herrljunga.se